

619
1959

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

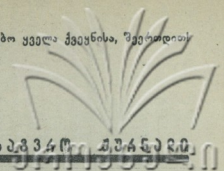

დროშა

№ 5 მაისი 1959

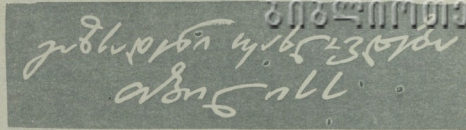

ფოტოგრაფი კ. კრამსკისა.

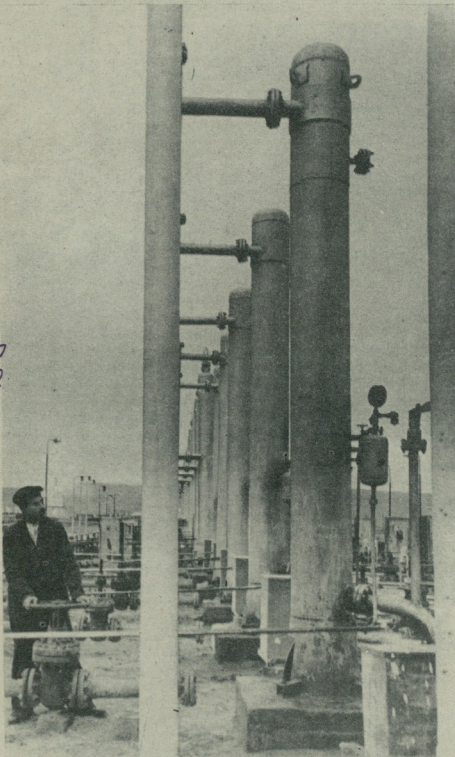

გამოცემის VIII წელი.

ყრველთვიანი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და სალიბერალური-სამხატვრული გაზეთი

588

ახალმა შეიქმნა, მომავალი ზრდისა და გამარჯვებითა შეიქმნა, დაიწყო მოქმედება. აქ, ამ უსარტულო ველს იწვია მჭერი აზერბაიჯანის მშენებელთა არმია, რომელიც ამირკავასის შეიქმნილ უდიდეს მშენებლობას — ყარაღაღღის გასადენს აგებს.

ამ მშენებლობა გიზიდავს, ვინაა შენი თვით ნაბო ყოველზე და აი, მანქანა მიქის თილის-ბაქოს გატაკილება.

თვალწინდელ სივრცეებს თავს დასდევს მტრვალ მზე, ყველაფერი იგრძნობა გაზაფხულის ძლიერება, იმამია, რომ ხეებმა ტანი ჩაიკვეს მწვანე სამოსი და, იმამია, რომ ირველი ავუგუნდნენ ტრაქტორები და გაისმა მინდვრად გასულ კოლმურთეთა ხალისიანი სიმღერები.

გზატყავილი ხან პირდაპირ კვიის ველს, ხან მის ნაირს მიიკვება, ხან უცებ სადღაც ვერტივალად აღსრულებს მჭკრან მალად ძაბვის ელექტროგალაკსი ხაზს აგებულ საკრდებზე — ამ მათულებით ელექტროენერჯია მიედინება მინდვრებიდან თილისისკენ. იგი ერთ-ერთი საბურჯია იმ მეგობრობისა და ურთიერთდამხმარებისა, რომელიც ორ რესპუბლიკას — საქართველოს და აზერბაიჯანს შორის არსებობს.

ეს გასადენი ხომ ბევრს მოჰყავს, შეიძლება, მისთვის მკებობობის მშენებლობა დადგერქმია. მას ხომ რუსები და უკრაინლები, ბელარუსები და ტაჯიკები, აზერბაიჯანელები და ქართველები, სომხები და ჩუვაშები აშენებენ. ვინაა ბევრის მოქმედი არ არის ის ფაქტი, რომ ერეყვისკენ მიიპყრობა

გასადენის ერთ-ერთ სამშენებლო კოლონის ხელმძღვანელის გასადენების გამყვინი ვლადიმერ მანიაშვილი!

ამ მიწებით წამოედინება აზერბაიჯანული გაზა მჭერი რესპუბლიკების — საქართველოს და სომხეთის ქალაქებისკენ. მრეწველობა იაფ სარევის მიიღებს, გაუმჭირსდება ქალაქების ყოფა. გაზს მიიღებს ამირკავასის 40 დასახლებული პუნქტი და ქალაქი. აიგება სამი თბოელექტროსადგური. გაზი სასურველს მოეცემა დაზოგოთ 5 მილიონი ტონა საბოთისა. ეს სახელმწიფოს დაზოგავს თითქმის ნახევარ მილიარდ მანეთს წელწელში, ხოლო მოსახლეობა დაზოგავს დაახლოებით 100 მილიონ მანეთს პირადი თანხებიდან. ამ მშენებლობის მასშტაბების შესაბამისად შევიქმნია წარმოდგენა ვიწროთი თუნდაც ყარაღაღღ-თილისის გასადენის სივრცის მიხედვით. — იგი 500 კილომეტრს აღემატება.

თილისის მიმართულებით გასადენი გაივლის ძირითადად ველსა და სტეპებზე, ერეყვისკენ კი სარკე სხვაგვარადა. მშენებლებს მოუხდება მტკიცე კავასიონის ქედის გადალახვა. განსაკუთრებით ბევრი შრომა დასჭირდება გაზს მრედე ხიდიდან სევანის ტბამდე. აქ გასადენი გაივლის მდინარე ალსტაფისა და შამლულის ხეობებში, აიწვეს ორი ასობი მეტრის სიმაღლემდე ზღის დონიდან. ამ მიდამოებში უკვე გაისმის აფეთქებების გამუდმებულ გუგუნე და საწვრევი ჩაქურების ხმაური, რომლებიც კლდეებს ანგრევენ. მიზამუშობი მანქანების გასაყვად საჭირო ხდება სპეციალური თაობების — ტერასების აგება. ამ ამოღებულ იქნება 4 მილიონი კუბური მეტრი კლდეანი ქანისა.

როგორც უკვე ვთქვით, თილისისკენ მიმავალი ნაწილი გასადენისა მშენებლობა მშველ რეკონსტრუქციას, მაგრამ ბუნება აქაც ახერხებს და მშენებლებს სხვადასხვა სინდესს უზადებს. მაგ. ამას წინათ, ამ მიდამოებში შესანიშნავი აბრეღი იდგა, მზე უხვად აფრქვედა სხივებს, მუშაობა გახერხებულ იყო, ერთი დღის განმავლობაში მიწის ხმაველები კილომეტრ ნახევარს — ორი კილომეტრით იწვედნენ წინ და, აი, როდესაც გასაფხულს ითიქის საბოლოო გამარჯვება, უცებ ძლიერ ცვიდა, წამოიღო თოვლი... მაგრამ ორიდღე დღე გაიარა და ისევ გამოიჩინდა მზე, სამაგიეროდ დღით და ღამით განუწყვეტლად ჰქროდა ძლიერი ქარი და ყოველგვან კვამს აყრიდა. დღესაც ხანდახან ისეთი სიმძლიერი დამბერებს ქარი, რომ გვიჩინა, გაქროლებულ მანქანასაც გადააბრუნებს.

განვარძობით გაზს... ცივ ეტოთ მოსახვევი და, აი, მარცხნივ მოულოდნელად, თითქმის მირაჟში გამოჩნდება ველზე გამაღლი ქალაქი. ის ჩვენი სიამაყე რუსეთია.

აი, პირველი მშვედრა მშენებლებთან. თითქმის ბუმბერაზი მახარობელა გვილი, ზანტად მზეზე რომ თბება, ისე გამოქულა მრავალ კილომეტრზე ერთი დღეა! შეღებულ გასადენის მიწები. მშენებლებმა უკვე გადაკეთეს შარავა, გაიარეს რუსეთი და ახლა თილისის მისადგომებთან მშობობენ. აქ ახლა მხოლოდ გასადენის ცალკეულ ნაწილებს დაეუბრება ხლება.

გაზის გამყვინები ველისა შეგებდნენ, სიამაყე გრძნობით ვიამბობენ თავიანი შრომითი სარეგებზე. აქ, ისევე როგორც მოელ ტრასაზე, სხვადასხვა ეროვნების ხალხი უზამს. აი, ერთი ასეთი ანტიერაციონალური პირგადა... ამ პირგადე შრომობს რუსი ალმასნერგ სუსლევი, უკრაინელი ესპილი ტერეშჩენკო, აზერბაიჯანელი აბდულ კაძალივი და შრავალი სხვანი. მათ გასაყვად გასადენი მდინარე ხრამიდან თილისის მიმართულებით — თითქმის 50 კილომეტრის მანძილზე.

— გაიკითხო, — ვუთხრებთა მუშა მდინარე ბოფორსილივი, — ჩემი მეგობარი თამარ ბოროსოვი, ხელობით რადიოგრაფი. თუქცა, — ამბობს იგი სიცილით, — ჩვენ მას „ატომური ენერჯის სამშვიდობო გამოყენებას“ უწოდებთ.

მართლაც, ეს სპეციალობა დიდი ხანი არ არის, რაც გამოიწვია გასადენის სამუშაოებზე. თამარი რეაქტორული ნიეთიერებით ამუშავებს პირაპირებს, იღებს მათ ფოტორეგისტრირ და ამ სარეაქტორული განსაზღვრავს მიწების შეღებვის ხარისხს.

უცებ ირველი ყოველგვ ცისდარი შეიღება და ხმაბალადა გუგუნება მიქივია ჩვენი ყურადღება.

გვირგვინის საკარმოვებო

ქუჩა: სსრ კ. მარქსის სახ. სახ. ნესლევი ბიზლიონისა

— ამუშავდა ტექნიკა — ამბობს უნის უფროსი ვასილი არკადის ძე ნატაბიკი, — ეს ჩვენი „მომავალი არტილირია“.

ეს მხარეთა მშენებლებული საკონტრაქტო ავრეგები. ადამიანის გონების და სამაშველო მანქანათმშენებლობის შესანიშნავი ქმნილება. ხეობაში ხომ არაა, იგი უმეტესად დამატებით მის აღდგენას სულ მხოლოდ წუთნაწევების — ორი წუთის განმავლობაში, იმ 50 წუთის ნაცვლად, რომელიც ხელის შეღებვის უნებობდა.

ზრეალოტიკოვან მოსახვეთა შედგე უცებ გამოჩნდება ქალაქი ყაზახი, ეს ჩვეულებრივი, მუდრია აზერბაიჯანული ქალაქი არაერთაა შესანიშნავი გარდა შეიძლება იმისა, რომ აქ ხელების ერთმანეთს საქართველის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის გზები. ქალაქის მახლობლად ავეულო იქნება განსაღდნის სადალ განმტკუნება. ერთი ხაზი გაემართება ერევანისკენ, მეორე კი თბილისისკენ. აქ, თითქოს, ამოყრავთათვის სამი მომძებ რესპუბლიკის მეგობრობის სიმბოლოა ამბობს თეოდორი.

აქ მოთავსებული საამშენებლო სამონტაჟო სამშრობო № 10. სამშრობოების უფროსი ვლადიმერ ხიკოლოის ძე ბელოვის კაბინეტში ჩვენ დაგვხვდა № 1 სამონტაჟო უნის უფროსი ივანე ათანასის ძე ზეუნოვი, ისინი აუჩქარებლად საუბრობდნენ მშენებლობის საქმეებზე.

— ზაზუნა ბეგერი სინელია, — ამბობს ვლადიმერ ხიკოლოის ძე, — მაგრამ ერთხელადანი სურვილი და შეუნებელი წინაწყობა საშუალებას მოგვცემს დროზე და ხარისხიანად დაემთავრობოს საქმეებს.

25 ნოემბერი

გუმინდელ დღესათვის ახოსვს ბაგრატი მელქაძის 1930 წლის პირველი თებერვალი, როცა ჩანდლინი სახეს გაბეჭდა გულმა მდინარე ყვირილის ღამაჲ ხეობისაყვან გაუქრა.

1938 წლის 30 თებერვალს, როცა ზესტაფონში პირველი ფეროშენადნობი მიიღეს, სხვებთან ერთად ბაგრატი ზეიმიბდა გამარჯვებას.

მათი ბაგრატი პირველ საღმრთო სააქროში მეტურად მოუწყო: საკნის თვიდანვე ევლუსეთური მოქცევა შემურებზე ხომ ბევრი რამაა დამოკლებული: გამანდარი ლიონი მეტურენ ფრიხობდა, ისტატურად უნდა გამომოხეფოს, ორბე შუქალა გავარჩებულმა ლიონმა მოულოდნელად გაღმობოქოს, დილავარის და შრომამ ამოღ ჩაიაროს. ასეთი შემთხვევა ბაგრატის არასოდეს ჰქონია...

დაძაბულ შრომაში წლები გადიოდა... მათი ბაგრატი მეზღუმდელ ბრიგადირად დანიშნეს. პირველ საღმრთო სააქროში მართი საშუარებრივი მქმნარში საათივანა აწუხოილი. სჯამარისა ღუმლის ზღლ მეტურად შეფერებდა, რომ სააქროში სასიცოცხლო მართცემა მოეღერდეს, ისინი ღრისების საქმე შეიღებოს. ეს კარგად იცოდა ბაგრატმა.

საქმისაში შეუნებელი გულისხური, მუშაობითა, იპრატულითა, ეველა მოვისი წარმატების საფუძველი იყო. ზესტაფონის ფეროშენადნობების ქარხანაში ბაგრატი მელქაძეს უკვე ეველა იცნობდა, როგორც მოწინავე ბრიგადირ-მდინებელს, რომელიც ყოველდღეობად საწარმოო დაავადებებს დიდი ვადეპატებით ასრულებდა.

1941 წლის ბარჯი მელქაძე ცალკის ობტაქად დაწინაურდეს. დიდი სამამული ომის მრისხნად დღეებში მან დირექტორად გაამართლა ეს უაღრესად რთული და სასტიკო მოვალეობა. იყო შემთხვევები, გავარჯებულმა ლიონი მოულოდნელად გამოიქეცა და ღუმელის უკან მხარეს და იღვრებოდა. ნაჭირი იყო მისი დროზე აღდგენა. თუ კარხის ხელმძღვანელობა დღეღუმის შენაკეთებულა 8-10 საათ ვიჯას იძლეოდა, ბაგრატი ამ საშუალოს 2-3 საათში ასრულებდა.

საშობლოში იმიტომ დააფასა ევკაცი. ბაგრატი შრომის წითელი დროების ორი ზღვრდებოდა და საჭიროა აკუმირის შრომა შეტანდარიების სამონიტორის ქების სიხელით დაწინაქილოეს. 25 წლის მანძილზე ენაჭობდა ბაგრატი გავარჯებულ ლიონს, იუფდო ღმირს მისი საიდუმლოება. ამ ხნის

განმავლობაში მას დიდი გამოცდილება დაურგოვდა. შრავალ წინადადება შრომის, რომლებზე მან შეიტანა, ზესტაფონის ფეროშენადნობების ქარხანას დიდ სარგებლობას აძლევს მის მიერ კონსტრუირებულმა სილვატური მანქანაფორის ჩამოსხმული სიფონური ბოკეი. საწარმოო ექსპერიმენტზე ზაპროფეიშვი, ჩელიაბინსკში, მოსკოვში ქართულმა მდინებელმა რუსი მეტალურგებისაყვან ბეგერი რამ კარგი შეიტანა. სრულიყოფილად დაიუფლო ლიონის დროს მისი რთულ ტექნოლოგიურ პროცესებს. და ახლა, როცა ბაგრატი მელქაძე უკვე მე-8 წელია პირველ საღმრთო სააქროში ცვლის უფროსად მუშაობს — უნარჩინად იყენებს საკმითა კავშირის მეტალურგიულ ქარხნეში მიღებულ გამოცდილებას.

ქარხანაში ნაგერძივი მუშაობის მანძილზე ბაგრატს არა ერთი და ორი ახალგაზრდა მდინებელი აუღურდია, დაუოსტატებია. ვალს ვადახდა უნდაო — გაიფურქებდა ზომღე იგი, ისიც ხომ აქ, ქარხანაში აღზარდეს და დავაკაცეს, აქ გაიარა რთული და ხანტერტის სულოა მეტურად—ცვლის უფროსად.

ცნობა პირველი სააქროს ცვლის

უფროსის ბაგრატი მელქაძისათვის სოციალისტური შრომის გმირის წოდების მიწვევის შესახებ წერაყვად მივიღო ზესტაფონის ფეროშენადნობის ქარხნის ეველა უნის.

...აი ცვლის უფროსი მეორე დემილიანე შერტად: თვლები დღემდომი ჩაუტარებულ კარხის აწვევ ჩაიხსნა დროის გაყოფა:

— რაღას უდელით ბებეში ჩაფიშვი კაქში? — და ბარჯებდა თავითი ჩაველი ხელს მიმწოდებლად ასარტა. იგი ავიჯავრებულ დღეღუმს დაუწერა და აუჩქარებლად საღუმდელ მანქანებს ქარკაველი და შემდებ მანქანას ხელურტი ქვეში დასწრა. პირადღებულ დღეღუმდომი გრიათი ჩაუჭვა მარტანესი, კოქხი და ჩაიხსნა შურბუშუდ...

ბაგრატმა ახლა ბადელა ვაგებელი გამოიბარა:

- გუმინდელი დამობრატორული ანალიზები თუ ნახე...
- ვნახე, — ჩაწელა თავი ბრიგადირმა.
- ლიონიში ფოსფორია მეტი.
- ახლათ, მარტანესი ნორმაზე მეტი გამოიღა.
- მერე ჩაიხსნა მიველა, შე კაცყო...

— შრომებში ბაგრატმა ბრიგადირს და ახლა მესამე დღეღუმდომი გაიანაცვლა. აქ ლიონის გამოჩვენებად უნდაღებებოდა, ბაგრატმა ეველდროს ბეგერის თვლით შეაჭრწა, საათს დახვდა და დღეღუმდომი ბრიგადირს ვრიალდ ნაირტშვილს უბრჩანა ლიონი ვაგეწა.

— ბებეში ვაგეწით შენდებომა... — დაიბნა იმბიანად ბრიგადირმა. პირველ საღმრთო სააქროში ერთი წუთითაც არ წვედბა შრომა. ვაგარჯებულ დღეღუმდომი ცინბრტეტივი ტრანაფერინ ვანეისფრად კანდაწვარი მწინობლები... ვინ იცის, მერაბდენეჭარ იწმენდეს ისინი შრომის ოფელს... ვინ იცის, ამ ვაკეცებში ყიდვე რამდენი გვირი ტრადება საშობლოეს. **დ. დანდლიანი**

ცვლის უფროსი ბაგრატი მელქაძე თავადუფროს ადენენების ღუმელის კაქხებს. ფოტო ბ. დ. აღ. ვ. ა. ბ. ა.

როგორ უმსახურებარ იყავი?

საყოფაცხოვრებო მომსახურების არსებულ დღემ ვერ კიდევ ჩამორჩება მოსახლეობის გაზრდილ მოთხოვნილებებს. ასეა ბევრგან, ასეა თბილისშიც. როგორ მომსახურებას უწევინ თბილისელებს? ესეც ერთ-ერთ მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურებისათვის განკუთვნილ ზოგიერთი სახის საქმისად და პასუხისაც, ალბათ, იქ მივიღებთ. ჩვენეი პრაქტიკის სპარპირული რუკაზე ამერევა ამბავები, საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომპანტები და გაქირავების პუნქტები მოვინახობთ.

თბილის ბუნებამ უფროა სანიტარულ-ჰიგიენური და სამკურნალო საშუალება — თბილული წყლები არგნა. ქართულ კასპსაც გვიგარდს ცხელი წყლები ილითგანე ადამიანის სამსახურში ჩაიყვანება და ძველი დროიდანე დაუწყია აბანოების მშენებლობა. მრავალი უცხოელი მოუმიზღვეს ჩვენს დედაქალაქს თავისი სიღამებით, სანახებიდა და ბაღენახებით. მათ შორის არც თბილისური აბანოები გამოაპარია დაეყრდებულ იქნა. X საუკუნის არაბი გეოგრაფისა და სოცდარის აბულაფაზ-ბინ ხაყაყალი დაწეული და პეგრინი დამაგრებული თბილისის აბანოები ყველა მოგზაურს აღნიშნავს. საქართველოში სამართა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ქალაქს შეემატა ახალი, კეთილმოწყობილი აბანოები, სამრეცხოები... ახლა მარტო № 1 აბანო წელიწადში იმდენ მომხმარევეს ატარებს, რამდენიც 1921 წელს თბილისის ყველა აბანო ატარებდა.

ქალაქის აბანოები საერთოდ კარგად შეუმოხერ, მაგრამ ხდება ასეც:

ესტრუქტოთ აბანო № 1-ს თუ ხეივან გაგოლითა და აბანო მეშუაობის, ბილიას აიღებთ და დეკორაციითი რობი დაღებ თქვენი გამომკაბების ჭკრიც და გჭმობთ:

— დედატოტირინდაც!
გაქარბებულ შერბიხართ გასახდელ დარბაზში... ნუ გეჭკარბათ, აქეც რიგში უნდა ჩადეოდ დელოდითი სანაბანი დარბაზიდან თქვენი წილად" თბილისულ დელიბოტილა კაცს. მას უნდა ავიყვინოთ (ნუ გავივით, აქ უხესტად ასეთი წესებია) და... მოკლულ, თავზე უნდა დაადდეო სულთამსუთავივითი, სანამ არ ჩაიკავებს არ უნდა მოშორდეთ, უფრობენია თქვენი დარბაზნება გახდა დარწმუნო (თორეუ შეიძლება მეგარეობიდანე ვინმე თავის მძაკეს დაუთოის ადგოლი). ამ წესების" ზესტად დაცივით, როგორც იქნება, დაეუფლებით გასახდელ კარადს და მიხედვითი სანაბანი დარბაზში. აქეც კარგა ხანს შხაბის რიგში დეგვით და თუ შექნეს დეჭკარბალო... მაინც იგი მუშტობის თვალთ კარგად ავათავალ-რაავთავალელებით და თუ კარგ ბოიად" მიგინათო მოგროგებინა:

— ემსი კაბე მუკავს, მემუდელ იქნებოი" კარგი ბოიგო" კი დამატებითი მანეთებსა ნიშნავს...

ამანოს გარდა, მოსახლეობა შხაბებითიც სარგებლობს, თბილისში შხაბები მხოლოდ ერთ ადგილას, კოლმუტერების მოედანზე კვავებს. შხაბები კი თბილისის ესტრუქტოვა ბევრ უბანში: თუნდაც ვაყე-შოორ, ერამბენითსავან დამორბეულ კვარტალში მაინც. საერთოა შხაბები მომწყვინდის მონაბარე უბნებში, საყოლმუნერნი ბაზრების მახლობლად და აბანოთ, კიდევ სხვაგანაც...

საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომპანტის ასეთ გამოქვას წინათ არაოო რეგულაციოდელ ლტერებტრები, არამედ ადამიანებთან სუბარბივთ ვერ შეზღებდითი. იგი ჩვენმა თანამედროებმ მოიტანა ჩვენს ყოველდღეობ ცხოვრებაში. მათი საჭიროების უცილებლობა საბჭოთა ადამიანის შეგნებაში უკვე მტკიცედა შეჭრილა. ამიტომაც, რომ მომსახლეობა უფრო მეტ და დიდ მოთხოვნილებებს უწყევინ საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომპანტის, თბილისში ჩამდენიმე ასეთი კომპანტია გასწორდა. კომპანტებს გარდა დედაქალაქში მუშაობის ცალკე საპარტეკმებრობები, სამრეცხოები...

სანიტარულ-ჰიგიენურ საწყობითა ხელმძღვანელები ჭერ კიდევ ვერ ახერხებენ (თუ არა სურთ?) კოლენტის მიერ ხელისისაღმი ზედმეტი ფულის ჰუქების აღცივთს. ამ საქმისაღმი თაუფურის მდგანა ერთფავარად მართოლც რომ ძენია, მაგრამ ამასი დიდი დაბატების გაწევი ხომ თვით კოლენტსაც შეუძლია.

ესტრუქტოთ რუსთაველის გამზირზე მდებარე საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომპანტის თბილისში ყველაფერი რიგზე იყო, მაგრამ ყველაზე მთავარი მაინც გამოჩინებია. მამაკაცთა განყოფილებაში თქვენი წინ თანგებობა აღნიშნავს: "ცხელ" და "ცივი" — წყალი. ცივი წყალი რამდენიც გნებათ, მაგრამ ცხელ წყარს უცარკავად. მას სადღეო სათავსოში ესტრუქტულად აცხელებენ და ისე მოქვთ ისტატინა... ზღვიანს კომენტარები ზედმეტიდა და ჩვენც ამის შესახებ მეტს აღარ გავაგრეულებთ. ერთი: ამ კომპანტში არის განყოფილება, სადაც მომხმარებელს შეუძლია მიიტანოს ფესხაქელა შესავთეოდელ, დაეყრდინის არც გადგათეობინის ტანსაცმელი, შეუცივთის ქელი, ამოკავმუნინის წინა, შეუცოვთინის სათაი... მაგრამ ყველაფერი კი ცოდნება დაახლოებით თოცი კვდარტულ მეტრი დათოვითი თიაბში. ასეთ პირობებში მომსახურება, არც მომხმარებლისათვის და არც კომპანტის მუშაკებისათვის უნდა იყოს სასიამოვნო... ამ კომპანტს არა აქვს ქემუქმუნდის სახელოსნო. საერთოდ ასეთი სახელოსნოები თბილისში თბილის ჩამოსთავლებია.

საოჯახო ნივთების გაქირავების პუნქტები თბილისისათვის ახალი ახლია". უნდა თქვას, ისინი ქალაქის ოთხ ერთმანეთისგან დამორბეული ადგილას მდებარეობენ. ამ პუნქტებში მრავალი სახის საოჯახო ნივთის ქირით შეგნება შეიძლება. თუ მონიღიმოთ მეტერსარტური, ჩალიდომიღები, ბაზმეო ეტლი და კიდევ ბევრი სხვა რაბე, თავისუფლად შესელებთ მათ მიღების ხელოსანეფუნდები. თბილი, მაგრამ (?) თუ მონიღიმოთ იატკასეუმენდი, მაყვიარი, ტელევიზორი, პაინიონი ან სარკები მანქანა, ჩინიში მოეწყეფდებით. ასეთი სახის ინვეტარი საოჯახო ნივთების გაქირავების პუნქტის ძალზე მსიკერ რაოდენობით გაანიათ და მათი მიღება (რასაკვირველია, დროებით) ართუო ისე ადვილი საქმეა პავლევის ქუჩაზე მდებარე პუნქტის 22 პაინიონ და რიიალი აქვს და ყველა გაყეფულია. მოსახლეობისგან კი მრავალი ათეული განაცხადია შემოსული. პუნქტებს სულ რაღაც თობოცამედ ტელევიზორი განაჩია, დაქირავების მსურველთა რიგები კი ათასებია... მოსახლეობა თხოვლობს საოჯახო ქუტრეებს, სავარდელთონებს და კიდევ მრავალ სხვას. ესენი ან სულ არ ვაიანიათ, ანდა ძალზე მცირე რაოდენობით...

საოჯახო ნივთების გაქირავების პუნქტში გამოყენილ ნივთებს ქუჩაში გაშლელელები ხედავენ, ეს ხალხი, ალბათ, საერთავე მანქანის დაქირავებითაა დაინტერესებულნი.

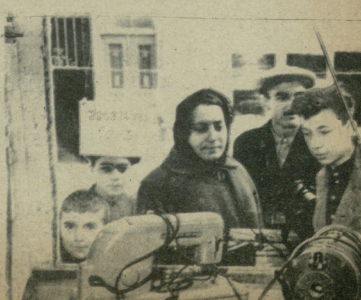
ქალშვილი, ეს წუთია, თავის მანქანიდან ჩამოვიდა და პალტო გასაწმენდად მიავს საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომპანტში.

რამდენიმე წუთი და ფესხაქელის ქუსლი შეეცოვებოდა.

საოჯახო ნივთების გაქირავების პუნქტიდან გამოაქვთ სარკებს მანქანა.

თბილისელი ფეხსაცმლის მწმენდავი

და ერთი: ტელეფონი ამ პუნქტებს ვერაფერს შეუკავებდა. ოთხივე პუნქტს ტელეფონი არ გააჩნია. უფრო მეტიც: არ გააჩნიათ ავტო-მანქანები დაქირავებული ნითვის გადასახი-დად. ამიტომ არის, რომ ხშირად დაქირავებულს ნივთი ძალზედ იაფი უყვება, მისი ავტო-მანქა-ნით გადატანა კი ერთათად...

კარგი, ძალზე კარგი სტეფა საოჯახო ნივთებს გაქირავების პუნქტების გახსნა, მაგარი მათი სათა-ნადოდ უზრუნველყოფაც ხომ კარგი იქნებოდა?

შოსახლობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სფეროებზე გაფანტულ სხვადასხვა უწყებათა ხელში. აი, მათი არასრული ნუსხა: თბილისის საპ-ქოს აღმასკომის კომუნალური მომსახურების სა-წარმოთა სამმართველო, სარეწოა სამსო, აღვი-ლოზიები მრეწველობის სამმართველო, ჭინწიზა და კოდვი, ალბათ, მრავალ. სხვა უზრუნველბა რომ თავი დაეანებთ, ამ უწყებათა სამარტმე-როებში ნიჩი ერთმანეთისაგან შეზად გასს-ვადებდა. თუ ერთგან წყერის გაპასუვა, ვიქვამ, ორი მანეთია, მეორეში — სამი, მესამეში კიდევ სხვა. განა ეს მოსათმენია? მოსკოვში, ლენინ-გრადში, კიევი და რაგვი ხომ დიდი ხანია, რაც ასეთ არაწორმალურ მდგომარეობას ბოლო მძოდეს. ამ ქალაქებში ხომ მოსახლობის საყოფა-ცხოვრებო მომსახურების საქმეს ახლა ძირითადში მხოლოდ საქალკო სამსო შესაბამისი სამმართვე-ლოები ხელმძღვანელობენ.

ასეთი სიბაღის დანერგვა ჩვენი დედაქალაქის ცხოვრებაში მოსასაღებელი და მნიშვნელოვანი საქმეა. ახლა მთავარია საყოფაცხოვრებო მომსა-ხურების ახალ შექმნილ კერებში კარგად აღუჭურ-ვიდ და მათი მუშაობა სანამთუო ვავალოთ.

2. შენიძე

ეს დაიწყო ოცი წლის წინათ ვაზა-ფულზე... დღევანდელი კლმეორეობის თავ-მკვლობის დიეთ გოგობერძეობის მხე-სიერებამუ კარგა ხანს მუკავებ მოგონებდა იყო ჩარჩენილი შაი... ზღვრის-სანაკურებ მოსვლის პრეტორი დიეთი მანქან-დკავთი თორმეტი წლის ბიჭი იხეველი. ის იზრ-ღებოდა რაგვიზრ ბადაქალკა ზეივი, სი-ფელ წესნი. მათეს შორის გაფეხებულ სოფლიდან. მთის მინარის ნაიორბიდან, გამეზურენ ზღვის ნაიორისაყენ. უნებში მზარის სანახაყად ბავშვებს სიბარულით მოუწყვედათ გული, მაგარა რომდსაც ის ადგილები ნახეს სადაც უნდა ეცხოვრათ, მხოლოდ ეკაობარბები და უსიამოვნო ლუქაშები დხვდათ.

ბავშვების პირველი უზუბი ის იყო, რომ ამ ფეხშიშველა სიბარულით არ შეიძ-ლებოდა, როგორც იქ, რაქამში, მთებ-ზე, ალბორთი ყვავილებით მოქარგულ ფერობებზე. მათ მამონეე ვინახეს თავი-ანთი ახალი გასართობი — მდინარე თეთრი-წყალა, რომელიც კავკასიონის კალთვი-დან ჩამოდინდა. მდინარე მართლაც თეთ-რია, დარკობა და ადარგობა... სულ მალე ბავშვები ზღვისაყ დაუშევიდნენ და ისე იგრნენ თავი, როგორც თვექმმა წყალმა.

უფროსები დიდი სარუნევი ჰქონდათ. აქ მათ დახვდათ ექვსი სახლი, — დრო-ებში ამ მოთავსილით, აქედან გამა-ლეთო ფთობით. არც ღურვლებში გაცილიათ, არც კალატობები, არც კანი და ღონე, აგათ ახალი სახლები, ბელები, გახაბარეთ ყანები. აცოცხლეთ მამულით...

სასოფლო სამსო თავგებობარემ, რი-ველიც მათ პურ-მართობი შეეგება, ჩამო-სულთა თვაყილები წყაყიდა. ერთი მზიან ფერღობზე, სადაც გაშენებულ იყო სა-მიოდ პეტქარი ცოლყაურის ჭიზის ეენი-ბა, და თორხა:

— აი, ამხანაგებო, ამ ეენახს საჩუქრად გაძღვეთ, რადან ციციო, ძნელია თქვენ-თვის უღირსოდ გაძღვება. დაგებდებათ ბავშვნი — ძიობისათვის ღვიზოა საჭირო. დააქორწინებთ ქვლ-ვაყს — ისეც ღვიზო დაგჭირდებათ. ჭარჭირობით ეს იჭირებთ, მზეიე თქვენ იციით, როგორ გახაბარებთ ვაჟს!

სამსო თავგებობარე ჰარმაყე კაცი იყო და ვაჟის დიდი მოყვარული. მისი სიყვ-ენი გულში ჩარჩათ ახალი სიფლის თაყა-ყენს...

მას შემდეგ მართლაც მრავალი ქორწი-ლი და მრავალი ძეობა გადაიხდეს ახალ-სოფლებებში. თვით სოფელი კი ნამდვილ ბაღად გადაქციეს. იგი სავსეა ნორჩი ხე-ნილით, რომელიც ბავშვებთან ერთად იზრდებოდა და მრავლდებოდა.

ახალსოფლის გულიგზა ზღვისაყენ მი-დის.

გზის ორივე მხარეს მუკავანიე სხედან მუშაბანდებით დამშვენებული ოლა-სახ-ლები, აჯლის ხეები, ვაშლი, მსხალი, ატა-ბი, თუთია და ამ ხეხილის შორის ამაყად აწვილილი ტანწურჭტა კვიპაროსები, გა-დაფურჩქნილი გუნდის ხეები და სურნე-ლოვანი აყაციები...

დაიეთ გოგობერძეობი წარბისდადგეა ვეყკაცი, ტამნაღლი და მზარბეჭკანიერი.

ბ. შერგაბიძევილი

მამულაქის ნაშვირი

მე ვაქცერლები ვინმე ეგვიბტელს, შეინუფებია თვალთა გვგანი, ერბობაზე ყველა მუხი შენიტეს, გამიზარლები ყველა ვულკანი.

გადავირევი კაცი სრულებით, გათვკვივითხვ ამხვას უვლებივ არ ეძმათი მიღმა ჩაიძირულები აბორღლებიან-მამულუკები.

ის ახლობელი სახობაკები, სხვათა გულისთვის სისხლის დამნახეენი, არ ვაღდგვირჩია ხსოვნა არც ერთის, ვიცოდიეთ მხოლოდ დედის თაღლები.

ჯერ ისევ ბაღლებს მისწვდა ფარულად მახე ვერავთა, ფანდი ბორბობის, ვინც ვერ იტყმა სიტებო მამულის, არ უწოვია ძუჭუ ბოლომიდ.

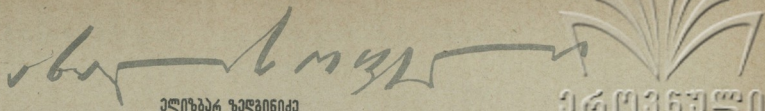
ჩვენ, ქართულ მზეში დახაბრებულნი, მის სამსახურში იცუვით, ვებრღდებით, ისინი ჩვენს ბედს დახაბრებულნი, ვერასდროს გახდენ გუთნისღვდები.

ვერ დაიფარეს მიწა, გამჩენი, როცა ამ მიწის უღვლოდ უძირდა, მათგან დაღვრილი სისხლის ჩანჩქერი სამშობლოსათვის ო, რა ფუქია.

შენ, ეგვიბტელი სისხლი და ხორცი, შინათ შეხევედრის მადლით დაფთვერი, ემაგ თვალბში ანთებულ კოკონს ათბობს ღლდარი გლეხის ქართლილის.

გატაცებულო, თესლო ქართული, ო, ახლობელი თვალთა გუგუბი, გადარჩენილო, არა შოათქმულო, ქართლისთვის მინიც შევიო ურგებო.

მინიც, ქართული სისხლი და ხორცი, წინ მიგბძოღდეს ჩვენი ნათელი, ემაგ თვალბში ანთებულ კოკონს ათბობს ღლდარი ბიქის ქართლილის.

შეფერებანი, შავი დიდრონი თვალებით და უკან გადავატყნოლი შავი თმით. დინჯი და წყარანი, დარბაზული მოსაუბრე, ის აქ ბავშვი ჩამოვიდა. ისეველა. მევენახეობა-მეღვინეობის ტექნიკებით დაამთავრა გულდასმით. ვერ მხოლოდ კოლმეურნიობაში აგრეთვე მუშაობდა, მერე სამხედრო ვალდებულება მოიხადა და, როგორც კარიიდან დაბრუნდა, თავმჯდომარედ აირჩიეს.

დავითი ამავობს კოლმეურნიობის გენახით. ვაზი მთლიანად მავთულზე აქვთ გაკრული. ახალსაფლავში კოლმეურნიებმა მშენებელი იციან რომ ვაზი ჭკობებზე შეხუთულად გრძინებს თავს, ზეოფუსაც ნაკლებს იძლევა. სულ სხვა არის ლოდა დაღამებულ მავთულს ზოლოდნი, რომელზეც ევენხი გამწოლიდ არის გაშართული. პაერი თავისუფლად ტრიალებს, მისი სხივები უშუალოდ მტევენებს ადგას.

შარშან კოლმეურნიობა საჯავშორო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის მონაწილე იყო. კოლმეურნიობა დაკოლოდებულ იქნა მსუბუქი მანქანით, აგრეთვე ალექსანდრე იობიძე კი მოტოციკლით. შემთხვევითი არ არის, რომ ამ მუშა-წყალზე ასე კარგად ხარობს ვაზი. ვაშლს საუკუნეში აფხაზეთში რომცოდენ ადგილობრივი ვაზის ყურძენი ხარობდა. თითქმის ყველა ვაზი მაღლარი იყო. მაგრამ ვაშლს ვაზს ავადმყოფობა და თანდათან დაღამდა. იმ ხანებში შეიქმნა აზრი, თითქმის აფხაზეთში, კლდბურთი პირიბების გამო, კულტურული მევენახეობის წარმოება არ შეიძლება და ხალხი კი ვერ ურიდებოდა ამ აზრს. ხაზმა მიიწურვა ძველი ვაშლების აღდგენა, მაგრამ მეფის მთავრობა არავრით არ ემხარებოდა. მაშინ ვერც შესძლეს ეს. ხალხს გააჩნდა მხოლოდ მაღლარი — რაზელა.

ყველაფერი შეცვლილია დღეს. ამჟამად ახალსაფლოს ორგანიზების სახელობის კოლმეურნიობასთან მუშაობს ძველებით სამეცნიერო ინსტიტუტის დასაყრდინი პუნქტი, რომელიც იფიქის ძველი აფხაზეთი ვაშლების ყურძნის აღდგენისათვის. ოცდაათ წელზე მეტია, რაც აქ შრომობს მეღვინე-მევენახე ალექსანდრე იობიძე. მისი ხელმძღვანელობით უკვე აღდგენილია ოცდახუთი სხვადასხვა ვაზის ვაზი, მათ შორის — ჩხავერიც. კოლმეურნიობის ფართობზე ყვავილობს დაბლარი ჩხავერი. შრომადღებზე დღინის განაწილების დროს ჩხავერის ღვინოს მხოლოდ ჯილოს ანავარში ამღვევენ. იგი ნამდვილ მამანურსა ჰგავს.

კოლმეურნიობას სწორად ესტუმრებიან ხოლმე დღევანდებიც. საქართველოს სხვადასხვა რაიონებიდან. აქ მიერგერ ყოფილან უცხოელი სტუმრებიც: 1955 წელს კოლმეურნიობას ესტუმრა აფრანგეთის ღვინის მწარმოებელთა ერთი ჯგუფი. სტუმრებს სადღიო გაუმართეს. სუფრებზე გაჩნდა სქელ ბოთლებში ჩამოხსნული, ალექსანდრე იობიძის მიერ შამანურ ყაი-

დაზე დაყენებული „ჩხავერი“. სტუმრები თვალმოციკლბოლი შესტყობოდნენ უმუნხნა ღვინოს, რომელსაც ქარვისფერი დაღამებდა. როგორც დღევანდების დროს ხდება, რამდენჯერმე მისებს ღვინოს და სახეგარეუნიბებულება ერთმანეთს შეხედს.

შემდეგ ფრანგ სტუმრებს ახვეწეს შესაწმენად მოელოდა და დამუშავებულ ღვინოში, ახვეწეს სარდაფი და ის ღვინომასალა, რომლიდანაც ამზადებენ თავისებურ შემუშავა ღვინოს.

კოლმეურნიობაში შექმნილია საკუთარი ბაზა მევენახეობის განვითარებისათვის. მათ სანერგეში ასიათასობით ნერგი გამოჰყავთ, რომელსაც მეზობელი კოლმეურნიებებიც ყიდულობენ.

ახალსაფლავებს ყოველწლიურად მაღალი მოსავლი აქვთ. შარშან ყურძნის საშუალო მოსავალი 211 ცენტნერი იყო. ასეთი მოსავალი მთელ სამჭოთა კავშირში სანმუშაოა.

როგორც კოლმეურნიობაში საერთო კრება მოეწყო, რომ კომუნისტური შრომის ბრძოლა ჩამოეყალიბებინათ, მაშინვე თავი იჩინა უკმაყოფილებამ, როგორ თუ მხოლოდ და მხოლოდ ერთი ბრძოლაა.

ამ უკმაყოფილების თვითდან ასაკილებლად თვითონ თავმჯდომარე წამოაყენა წინადადება:

— ამხანაგებო, — თქვა მან, — ჩვენს კოლმეურნიობაში ნიადაგიც ერთია, ვაზიც ერთი სანერგეიდან არის და ერთნაირად ხარობდა, არც ჰკავია განსხვავება. ნუთუ განსხვავება თქვენს უნარსა და შრომის-მოყვარეობაში უნდა იყოს?!

კოლმეურნიები ყურადღებით უსმენ-

ნენ თავიანთ თავმჯდომარეს კი განვარძობდა:

— გაიზო კვილოპის ბრძოლა არ ჩამორჩება გიორგი მელაშვილის ბრძოლას, არც ზურაბ ტაბუკაძის ბრძოლა დაუთმობს დაეათ კვილოპის. ამის დამამტკუნებელი საბუთი მარშანდელი სამეურნეო წლის შედეგებია. ჩემის ასობით ერთი ბრიგადა კი არა, მთელი კოლმეურნი გამოცხადოთ კომუნისტური შრომის კოლმეურნიობად და გიბრძოლოთ ამ საბატო სახელისათვის, ვინ ვერ შესძლებს ერთმანეთის მხარდადხარ სიარულს!

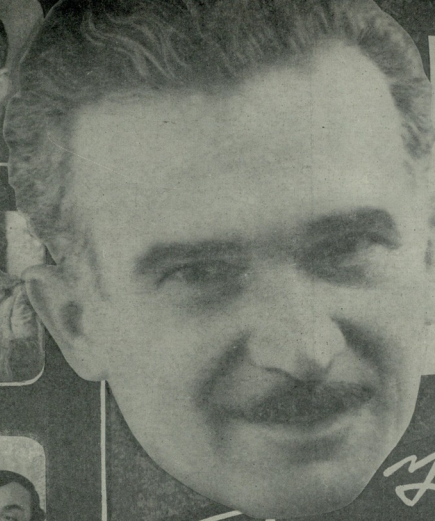
ის აზრი ყველას მოეწონა. ყველას ერთნაირად გაუბრწყინდა სახე. ამის შემდეგ გამგეობის სხდომა მოეწყო. გეგმები დასახეს. ახალი პერსპექტივები გადამიზალა მათ წინაშე. შვილწლიანი გეგმა შედგინდა. ყურძნის მოსავლი თექვსმეტი ათას ცენტნერზე ნაკლები არ უნდა იყოს, ფულადმა შემოსავლამა შვიდი მილიონ მანეთს უნდა მიაღწიოს. ხილის საექტორი მოსავალი ოთხმოცი ცენტნერი უნდა იყოს.

ახალსაფლოს ბაღ-ვენახები და სახანავსათური მოქცეულია ორ მდინარის — თითრქალასა და შამანდრას შორის, სამხრეთ-დასავლეთით კი შავი ზღვა ეკვრის. ის მოუწყალა მს პეტტარზე მეტი ვენახის გამშენების საშუალებას არ იძლევა, ვეღარც ბაღებს მოუშენებენ ფართობს, მაგრამ სამაგიეროდ ისინი ზრიდან მოსავლიანობა და შრომის ნაყოფიერებაში.

შვილწლიის პირველი წლიდან მთელი კოლმეურნიობა შეუდგა შრომას, როგორც კომუნისტური შრომის კოლმეურნიობა რასაც წლებგანდელი შრომის შედეგებითვე დაამტკიცებენ.

კოლმეურნიობის თავმჯდომარე დავით გოგინერძე და მთავარი აგრარონი მეღვინე ალექსანდრე იობიძე კოლმეურნიობის ენახში.

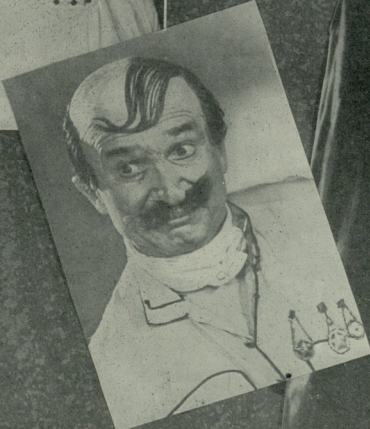

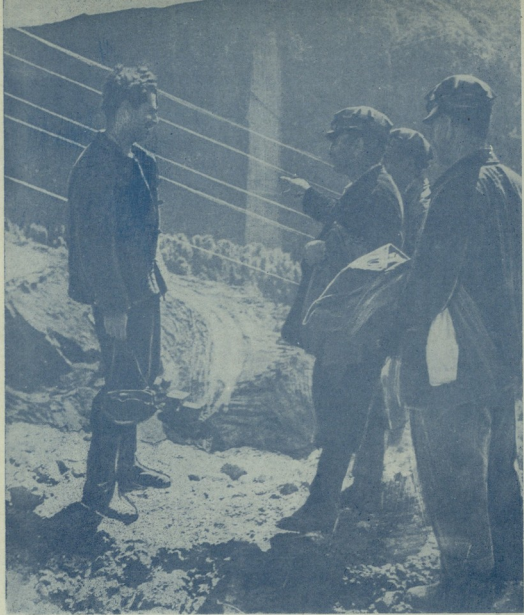

Յոանն Կոչարանով Երևանի
 ժողովուրդի կարեկրանքը կշիռ աշխարհ
 անցանքը ընդ ժողովուրդի հոգի հետև
 թողանք, անձրևից անձրևով ծառի
 անուրջ զիջիմ. Երևանի ժողովուրդի
 Լեյ Կոչար.

Խնայանքը կարեկրանք, ծախսե-
 լույսով Երևանի արվեստը զոչնչացրե-
 լույսը ճակատի, զստիան զա-
 լեմանի զիմիջիք.

ՄԻՔԵ
 ՄԻՔԵ

მთ. ინჟ. ა. ჯეგუთიშვილი ესაუბრება
სამთო სააპეროს უფროსს ო. მიჭაძეს
აბალი საბადოების დაბუშაბების შესახებ.
ფოტო თ. პარჯაძისა

საბაგირო ჯხა, რომლითაც ბარითი ფშე-
ბა ირის გამამდიდრებელ ფაბრიკაში

ბარითის გამამდიდრებელი ფაბრიკა
ს. ირში.

და აი, ერთხელ, როცა კოის თვალი მოეკარი, მე თითონ დავაპირე ავრდებოდი მას. ქრეშია ძალიან ციკა ხაღბი იყო, ჩვენ არ შევეველო არ დავენახა ერთმანეთი, მაგრამ, თქვენ წარმოიდგინეთ, ისე ჩაუვარდა გვერდი ერთმანეთს, ისე ავებით თვალს, თითქოს არ დაგვეცხანოს ერთმანეთი ან უცნობები ვუფიქროვებო.

ყველაზე უფრო ის მომხვდა გულში, რომ კოიმა, როცა გამოთანაწორდა, ისეთი მოძრაობა გააკეთა, თითქოს ამიჩივდა დავიწყებებო, მაგრამ როცა მე ისე ჩავიარე, იმანაც თავის მხრივ უზრად ამიარა. ალაბო, იფეთა: რასან ვერ დამინახა, რაღბზე შევეჩხირი თვალშიო, მოუჭრება ნახვას და გამაია თავისი გზით.

ამის შემდეგ ისე შევხვდი და ისევე ისეთი სახე მივიღე, თითქოს არ დამინახავს. როგორც ჩანს, ის ძალიან ცმაყოფილი იყო ამით და ერთხელაც არ ცილა დავძინა ჩემთვის.

საბოლოოდ დავრწმუნდი, რომ კოის ჩემთან შეხვედრა არ სიამოვნებდა. უბერბულ მღვდლობიანობა რომ არ ჩამეყენებია, მეც ვერიღდებოდი და ეცდილობდი არ შევეფეთებოდი. როგორც კი თვალს მოვკარავდი, მაშინვე სადმე შეუხუხუვებდი და პირს ვიბრუნებდი.

სიმათრევი ვიხიბო, ამ ამბავმა ბოლოს თავი მომამხვრა, და შემაწუნა ციდეცა. ისე გამოვიდა, რომ თვითონ მე ვიყავი დამანაშევი მის წინაშე. ეშმაკსაც წაუღია ის რაღაც გროშები, რატომ უნდა დაკარგოს ამის გამო ჩემთან ნაწინობა, რატომ უნდა ამარიღოს სახე? დარწმუნებული ვარ, გულში მას ციდეცა ევხარებოდა ახლა და ვინ იცის, იქნებ ჩემს ციკაზედ სიცივლასაც კი ნატრობს... დეკრამა იცოდეს, არ მინდა ის ოხერა ფული, იღონე ისე აღამაინურად მომიგონება!

მაგრამ ერთხელ ისე მოხდა, რომ შეუძლებელი გახდა ეკეპმულუბობის თამაში. მოსახვეწი პირისპირ შევეჩხეთ. ეინაღამ შეხუდილთი შევსდით ერთმანეთს. ახლაც რომ თვალს აგვეკრივებოდა ერთმანეთისათვის უკვე აშკარა უნაშუსობა იქნებოდა, სხვა არაფერი.

არ ვიცი გულში რა ჰქონდა კოის, მაგრამ მაშინვე ისეთი სახე მიიღო, თითქოს გაუხარდა ჩემთან შეხვედრა. საიორად მომიადურსა და ბოლოს საყვედურიც მომიამხა:

— სად ხარ, აღამაინო, სად დაიკარგე? ასე უნდა დავიფიქრო მეგობარიო - თავს ძალა დავატანე, გავუღიძვრე და ისე დავიხინე, რომ თავის გამართლებაც კი დავაპირე.

— არა, არა, ვერ ვუფიქრებ კი კიო! — შემომიწინა და მეკრძაზე ხელს მიითათუნებდა კიო. — სხვა თუ არაფერი, ჩემთან ჰდარაკის თამაში მაინც აღარ გინდა? ხომ გავქვს კარგი დაფა და ფიგურები? თუ გინდა, ჩემსას მოვიტანა.

ვიგრძინე, რომ ლიბილი უმაღლესე გამოქრა სახეზე.

— არა, შენი ჰიბიმი, არ შეუხუხუდი! — ევღარ შევიკავე თავი და უნებურად წამოვიღივლდული, — საყრდენი, გლობი, აღარაფერი მიიხარა ჰდარაკზე!

— რა იყო? ჩემზე ნაწუენი ხომ არა ხარ? — ჯერ გაკვირვებით შემომხედა და მე, მერე, თითქოს რაღაც მოაგონდა, დაუბატა: — ა, ვიცი მე რატომ მიწერებო... ის გროშები, რომ დავიგვიანე იმბიტომ არა? კი ბატონო, დღესვე გამოვიგზავნი ხაშვის ხელთი... ამის გამო შე კი ციკო, ასე როგორ უნდა დანერვილმანდე აღამაინო!

ის თქვა, თითქოს შეიცოდებოდა გადმომხვდა, გულცივად დამეკრა თავი და წავილა.

ვიღვი და ეუყრებელი ხანამ თვალს არ მიეფარა... დიხი, სწორედ ისე გამოვიდა — მე ვიყავი დამანაშევი მის წინაშე ეს მე, დიხი მე, ეუენი ბოროტებმა, რომ ნახევარი წლის წინათ ფული ვასესხე!

ყველაზე უფრო ის მამრახებდა, რომ მართალი გამოდგა ჩემი ცილი: მართალია, ჰირეული ვაფრთხილების შექმნე მას ერთხელაც არაფერი უტოქვამს, მაგრამ მე ხომ ყოველთვის ვკრძანობდი მის დამკინევი ლიბილს, როცა ვინმე სტუმარი ჩემს ჰდარაკის ფიგურებს შემომქებდა? უნდა გამოვტყუე, ისე ეკილიეთი მესობა თვალში ჰდარაკი, რომ მზად ვარ დანერვილმანდე გავაუვალო.

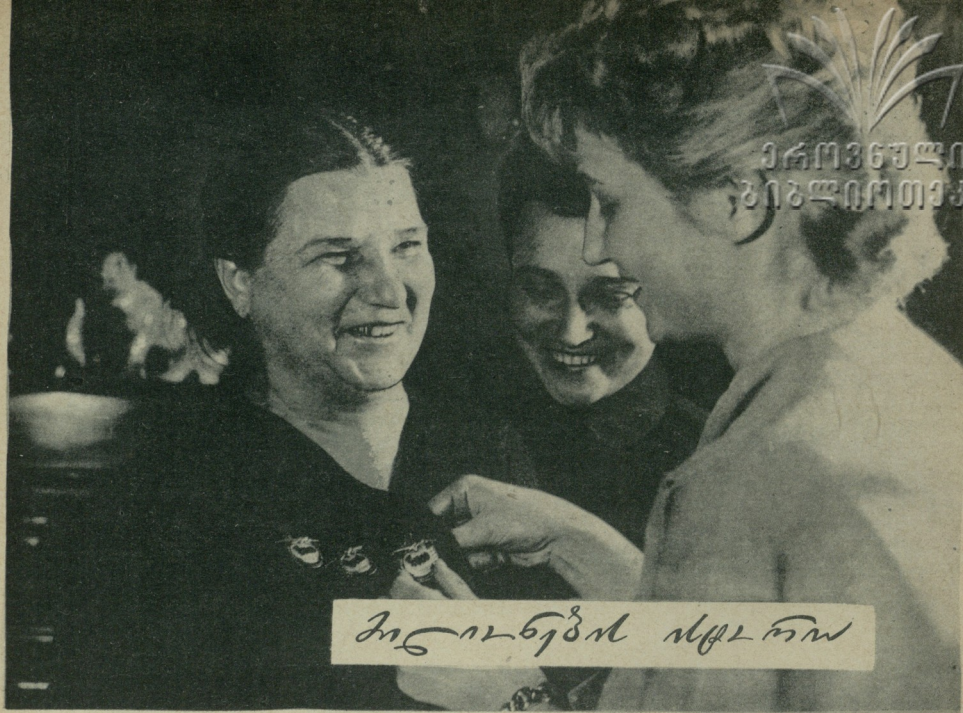
...იმ საღამოს მართლაც მივიღე კოისგან ფული. მისმა ციკმა მოიტანა. წუთით ვაღაუყუებოდი ეუანევი გავუგზავნი-მუთი, მაგრამ ვიფიქრე, რომ ეს სისულელე იქნებოდა და დავიბრუნე. ფულთან ერთად პატარა ბარათიც იყო. მადლობას მთავიღია. ბოლოს კი ხალისიანი პოსტსკრიპტუმით თავებოდა წერილი:

„ახა შენ იყო თუ გამოძილებ ჰდარაკში. ამ დღებში შემოვიღე... ნამდვიე კი ციკა ვიყავი, თორაა შესწავლე. ვაფრთხილდე, ენდობილი, ვარ ძლიერი. ისეთი ახალი ვარიანტები ვიცი, ისტატებიც ვეცარ გამოვლავლივინან. შენი კოიკა“.

ეს იყო და ის. ამით დასრულდა ჩემი შეჯიბრება ჰდარაკში, მისი დანაშაული არ შენისულა ჩემს სახლში. ტელეფონითაც აღარ დავურთავებო ქრეშია, მისი თალა, ხზირად ეხედავდი, თავიანდალ ეუყრადილი თუკი ერთმანეთს ვარ მებოლოდი ციდეცა. მაგრამ ამკარად ვატყობდი, რომ გულს ჰქონდა ჩემზე ავირებოლი.

არა იქნებ მართლაც რაიმე დანაშაული მიმიძილოდა მის წინაშე? პო, მაგრამ რა ეუენი ასეთი? რა მიზეზით შევეცდები ამამხანა, როცა მისთვის სიყვარული მისი მებტი არაფერი მიწინადა? სრულად უდამანაშულები რატომ დავიკარევი ნაწინობი? სად ვაგონილა ასეთი ცილდის კიბევა!

მედიკოსი და პაციენტი

მ. მარიაშვილი

— მამ, შენ არ იცნობ ალექსანდრა ბარინოვას? ქალს, რომელმაც სამი მილიონი კოლომეტრი დაჰფარა პაერში? ო, ეს კი არ გეპატიება, ეურნალისტი კაცი ხარ, — მისაყვედურა ამას წინათ ჩემმა ამხანაგმა, შემარცხვინა და მაშინვე გადაწყვიტე „დანაშაული“ გამოემსწოებინა.

შეორე დღეს ჩელუსკინელთა ქუჩას მივყავი და ვეძებდი № 9 სახლს. ამ შენობაში, რომელსაც „მტრინათა სახლს“ უწოდებენ, ცხოვრობენ საავიაციო საქმის მუშაკები — ბორტრადისტები, ბორტმექანიკოსები, მტრინათები.

ჯარი გამიღო შუახნის კაცმა და მისაღებ ოთახში შემპატიოდა. ოთახში ახალგაზრდა ლამაზმა ქალმა შემოიხედა, მყერდზე თითო ბალღი ჰყავდა მიკრული:

— დედა ბოდინს იხდის თქვენთან, სარეტს აფენს და ახლავ მოცა.

მართლაც მალე მოვიდა ალექსანდრა ივანეს ასული ბარინოვა, პირველ ყოვლისა, თავისი მეუღლე — ნიკოლოზი გამაწი, რომელიც კოლეგაა

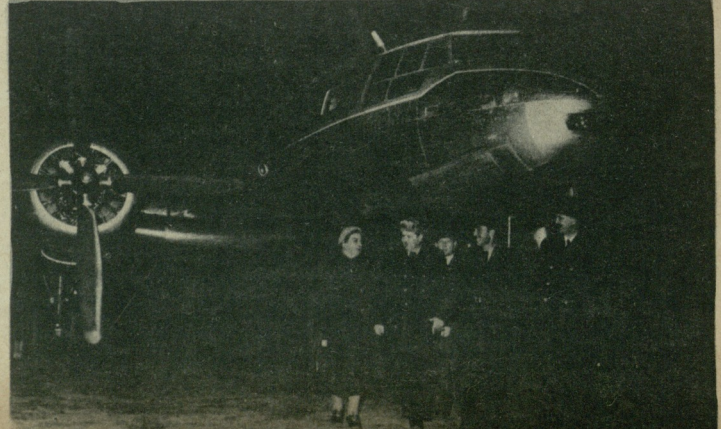
მისი და სპაერო-სამოქალაქო სამმართველოში მუშაობს. შემდეგ დავსხედით და სწრაფად გამოვეჩვენეთ საერთო ენა.

ალექსანდრა შუახნის ქალია: ეს მხოლოდ გარეგნობაზე თუ ეტყობა, თორემ ხმა სულ ახალგაზრდული აქვს. ენერჯით ბევრს ოცი წლის გოგონას დასაჯანის, მზიარული და სეჟმინი ადაშიანია.

მას ლენინგრადში დაუმთავრებია რადიო-საავიაციო კურსები და 1931 წლიდან ამ საქმეს ემსახურება. პირველად მიწაზე მუშაობდა, როგორც თვითონ ამბობს. უკანასკნელი 14 წელიწადი კი — პაერში გაატარა, მიწისთვის ფეხს არ დაუკარგა. ახლა პენსიაზე გავიდა და ისევ დაუბრუნდა მიწას.

როდესაც კოლეგურე იმბობს, მიწას ეამუშავებო, იგი გულისხმობს თავისი სოფლის სახნავ-სათეს ფართობს, როცა თვეობით ზღვაში მყოფი მზელაური ნატრობს მიწაზე დაბრუნებას. იგი გულისხმობს ნავსადგურს, ან პატარა კუნძულს, სადაც მისი გემი შეაფარებს თავს, მაგრამ, როდესაც თვითმტრინათის ბორტრადისტობს,

ალექსანდრა ივანეს ასული აეროლოგზე

ალექსანდრა ბარინოვა მიწას ახსენებდა, აქ იდუალსნებდა მთელი ჩვენი პლანეტა! ავიაციამი და, მით უმეტეს, დღევანდელი ტექნიკის პრობლემებზე, მასწავლებელ სულ სხვაგვარია. მართლაც ბეჭდობდა ხომ არ არის დღევანდელი ჰაერში სანიმონიორონი კოლომბური, ეს რეკორდი ქალთა შორის ჯერჯერობით ვერაინი გადუღახავს. სამი მილიონი კოლომბური, ეს იგივეა რომ 75-ჯერ შემოუაროს დედამიწას ეკვატორის მართვლით, ეს იგივეა, რომ ითხოვს მიფრინვლ მოვარზე და უკან გამოზრდეს. მაგრამ ალექსანდრა ბარინოვას არც დედამიწის ირგვლივ შემოვლილა და, ჯერჯერობით, არც

მოვარზე ყოფილა. იგი დადარინავდა თბილისს და მოსკოვს შორის. ავიაციებდა ამ ორი ქალაქის ცხოვრებას, ხელს უწყობდა ამ ორი ქალაქის ცხოვრებას უფროსი დედას, ჩამოყავდა უცხოეთის დელეგაციები საქართველოში, მიყავდა მგზავრები, მიჰქონდა ხილი და გაზაფხულის პირველი ყვავილები მოსკოველთათვის.

სამამულო ომის დღეებში თავისი წეული ვალო ალექსანდრა. მისი თეთმფრინავი მეუღლებზედალ ამოაგებდა დიმა ზურგს. ყირიმის ცნობილი კონფერენციის სანმუშო მონაბუთრებასათვის ალექსანდრა ბარინოვამ მოვარობის

ჯილო მიიღო. გამარჯვების სასიხარულო ცნობაც ჰაერში შეიტყო ალექსანდრამ, როგორც ნამდვილ მფრინავს შეპყვების. იგი მამონ მრთავილან ბერონს მიფრინავდა. რამდენჯერ მომადრა რომ ალექსანდრა გამოცდილობს წყალობით ხიფათს გაფრინვლა თვითმფრინავი, რამდენჯერ ყოფილა, რომ დროზე აღმდენინება სამიში ღრუბლებში თავისი რადიოტელეგრაფობის დახმარებით. ერთხელ ცალი მობორი აგებდა და ასი მეტრის სიმაღლეზე მიფრინავდნენ, ტვიტობს გადაყარა შემაღლებულ თვითმფრინავი და გადაარა, ერთხელ ასტრახანის რაიონში, დიდი თოვლიანობისას, ცხვარი მოეშუყვდა, გაყინვა და დაღუპვა ელოდა ფრას, ხსენ 300 თვითმფრინავთან ერთად ალექსანდრას მანქანაც იღებდა მონაწილეობას ცხვრის გადარჩენაში. პერიოდს უყრიდნენ თავს, მეცხვარეებს — თბილი სუნთქვის, საცეხებს, მედიკამენტებს, ემეტიბიც ეი ვადასხს. აი, ამ „პატარა“ გმირულ საქმეებში იფარებოდა ის კოლომბურები, რომლებმაც დღეს სამ მილიონს მიაღწიეს. პირველი მილიონის დაფარვისათვის ალექსანდრამ „საპატრიო ნიშნის“ ორდენი მიიღო. მეორე მილიონი „შრომის წითელი დროშის“ ორდენით აღნიშნა მოვარობამ.

ახლა ალექსანდრა მესამე ჯილონს ელოდება მესამე მილიონის გავლისათვის. შესაძლებელია ალექსანდრა მაგრამ არ გვერნობ, რომ ეს მინ ჯილონს და უქვალ ყოფნას ნიშნავდა მისთვის. არა, პენსიაში ალექსანდრა გულისხმობს პატივს და მფრინავისა და მისთვის დაბრუნებას, თორემ ისე იცავს ეს უსაზღვრებელი ავიაციას, აერობრომის სარეკლამენტო ბიუროში ემუშავებს.

თვითმფრინავის კაბინაში

ქართველი მფრინველები

ვინ იცის, რამდენ საუბუნეს უღვრის ხარამი, ჩამდენი წყალი ჩაბარა თავის წებაზე. ბილხის კი აღარ შეარჩინეს. პირველი ხარამისის მფრინველობა გადაეცადა მას. — ერთი დღე საცავში მოაშუყვდეს და იქიდან სამი ფართო მილით სულ თავიპირისმტვრით გადმოაღდეს ხვეწი. ეს არ აქვარებ, ახლა შეიჯერ ხარამისის მფრინვლები აღუდგენ წინ, ესენი ისეთ ომს უპირებენ, რომ ხარამი, ახლანა, სიზმარაშიც არ მოკლანდებოდა. გადამწყობებს, ხარამისი 1-ის გადამწყობული და „ხალაგამოღული“ ზღინარი, იქვე, ახლა წაუღასაცვე მოახვეწონ და შედეგ მიწისზეშვა გვირგვინი უკან თავი, რომლითაც იგი ორბი გადამწყობული მოის შეუჯაღული გაივლის და შერე დახარბი გვირგვინი მათხვე შენეებულ უღასაგურის ტურბინებს დაეხეობება.

ახლა ელსადაგურის სათავ-ნავებობიდან მდინარე კნაბის რამ ჩაყვები, მფრინვებზე კოლომბურზე სამხანაო გზა მარჯვენა გადაუხვებ და ზღინარზე შეიჭრები. ზღინარი ამ ოთხი წლის წინათ განჩნდა საქართველოს რუსეთს, რუსთა ელსადაგურის მფრინველობის საფუძვლილი ჩაუყარეს.

ახლა ზღინარი ორხარბოლანი მფრინვებით დამშენებულ დამა: მაღალს, სახადად, დიდიტრაგედიანობას, ბიბლიოთეკას, რადიოს... რაც მოვარობა, ზღინარი ხარამისის მფრინველობის ცენტრად ათავსება.

ზღინარიც გასაკვირებელი გამოკისტება და სიხალისე დაგვიტოვა — მფრინველობის ფერისი მოჩინა ენაბოდა და ტექნიკური განყოფილების ფერისი გვირგვინი გელდამიულები XXI ცროლობის შედეგებზე საუბრობი უფინე გართული.

მაგალ, ზებეგნაიერი მთებს შორის მდინარე

ხარამი და საავტომობილო გზა ძლივს იტვიან. ორივენი მოქმედული მოღვაწეები იკლავებინან და იშუბინან. ზინინის ხარამი. მსგავსი ზინინის მფრინველობის, რომელსაც ორივე მხრიდან ახრეგდნენ ამ სივრცეზე, მთელ კავშირში ვერ შეუბნდები.

წარბოლიდენი ორბტვირანი ჩადოსთი შემოხაზული წრე, ამ კვეთის გვირაბი გაუხვე მდინარე მფრინვლებს. გვირაბი მტკიცედ არის ბიჯონინარბული და დატენებებული. გვირაბს გასდევს ვინორ ტვირთვა საშხტო ვაგონებებისათვის, დიდი სავეტილაციო მილი, გამოფინილი წყლების გამოსაქვია და დაწინებელი ჰაერის მიღები, ავტოფენი, მაღალი ძაბვის ელსადენები, რომლის შეწყობითაც ბეჭდა მძღავრი მობტორების აშუშავება.

თანდათან გვირაბში წყლები გამოჩნდა. ალგალავა წყალი ბებინის კიდელებზე გამოიჩინა.

— ეს არაფერია — უფროსი ჩაყვება გასულობა, წყალბა თანდათან იტბა, ახლა კოცნებულ წყალზე კოცნავდები, ბოლო რუსთა მეორე კოლომბურის გავლით, ჩვენ თუაღონ უცნაური სახანობა მფრინვებისათვის, ამ წარბოში, სადაც თანის დატენებება ჯერ ევრ მოქმედობს, მივებს შორის კოსტობრულიდ ვიქიდა. ბრავადი წყარი გვირგვინი მოხვეზე შეშედადირთ და თალზე ტინის საბეტურის ამაგრება. მიწისქვეშა წინაა ზედ საბეტურ დასხობდა გვირგვინს, თანდას გახედა უფრო და მაგალ მხებედა დონივრად ექმებოდა მსხვილ არაბეტურას, ასორებდა, წყალზე კავშირებდა.

ხარამი დიდი დეკანების მდინარეა. ახლა ელსადაგურის სათავე ნავებობიდან სავეტირატობა შეწყობება, 25 კოლომბურის მანქანაზე, იგი 280 მეტრით ეტემა, ის სიმაღლე საცმარისია იმასათვის, რომ

წყალმა რამდენიმე მძღავრი ტურბინი მოიყვანოს მოძრაობაში.

ვერძიდან ახვდები მთის წვერობა გადატნული კოცნების კარგი საავარაკო ადგილია. ვინ იცის, ორი ან სამი წლის შემდეგ, რუსთა ელსადაგურის შენებას მოჩინებინა, ზოგაერთი დაჩრქეს კიდეც ამ მდინარე საცხოვრებელად, საამბო საბოთების ხომ ახლავე შუადა.

აი, მივდები მეორე უბანზე. ბერის უფროსი აკაცი უტრინებელი ვიციობე. პეტრონოვსა დალია ვერაფერაც გვირგვინს, ეს-ეს ამის საწარვეში შევიავთ. ჩვენს იქით მფრინველობა. საწარვეის შესასვლელი ისტოვე იყო, როგორც მეორე უბანში, სათუთად მოცურებულად, შექანის და ზუსტა კოლივად გვირგვინს შემდეგ მარჯვენა უხვევდა. სადაც წყლის მართმარბული კოსტა აშენებდა ზედა და ქვედა კაშხრებით.

— მარჯვად ვიშუშავათ.

— სხვანაირად არც შეიძლება — ჩაერთა ლაპარაკი საღმრთის მთის მამაკაცი, ეს, სოციალისტური მშობის გვირგვინი, ირაკლი ომობად იყო — ურბოლად იქნა, რომ ზოგი დატენებულ მთებტრინებრების გამოშუშავება მოკლავდა და უფრო მეტად უნდა გაიზარდოს. ის მძღავრმფრინვლებს გვაჯავლებს ინტერესი, ნაყოფირობის მოშენება. მე ახე შეჩნის.

აი, ესენით ზღინარელებს, ზღინარში.

აი, ეს სახელი იმდრო არ შეტრეკვიეთა დახასიათის, თოქონს ხედის წყალბობის იმდენი მჭიდრე. სასურველი ბედს აქ თეთროს სხედენე საბოთია ადამიანებს.

უ. ხარამიძე

(რუსეთ-საქართველოს 1783 წლის ხელშეკრულების დადების გამო)

როგორც ცნობილია, 1783 წლის 24 ივლისს ჩრდ. კავკასიაში ქ. გორჯიესკაში ხელმოწერილი იქნა მეგობრობისა და მეგობრული-მოკავშირეობის ხელშეკრულება რუსეთსა და ქართლ-კახეთის სამეფოს შორის. ეს იყო აღმ. მნიშვნელობის მოღვაწე, როგორც საქართველოს, ასევე რუსეთის პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

1783 წ. 20 აგვისტოს, თბილისში, სიონის ტაძარზე, საზეიმო შეკრება მიიწვიო, სადაც ამ სასაზღვრო მოლაპარაკების აღნიშვნად სიტყვა წარმოთქმეს ცნობილ ქართველ პედაგოგსა და კულტურულ მოღვაწეს, თელავის სასულიერო სემინარიის რექტორს გაიხ თაყაშვილს (ბარათაშვილს) (1740-1821 წწ.). გაიხის ეს სიტყვა ნათელ წარმოდგენს გვაძლევს ქართველი საზოგადოების დამოკიდებულებას რუსეთთან ხელშეკრულების დადებისადმი. კარგად ჩანს, რომ ამ ამბავს ქართველებს შორის საყოველთაო სიხარული გამოუწვევია.

გაიხ რექტორის სიტყვა, 1783 წლის რუსეთ-საქართველოს ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით, მტკაღ საყურადღებო დოკუმენტს ქართველ საზოგადოების პოლიტიკური აზროვნების დასაისათვისათვის მე-18 საუკუნის დამლე. არაფერს ვაძიებთ იმის შესახებ, რომ იგი საყურადღებო ძეგლს ქართველ მკვლევარებს.

სიტყვა შემინახულია იმან ბატიონიშვილის ხელნაწერთა კოლექციაში (ხელნაწერი № 219), რომელიც ლენინგრადში, სასულიერო-მეცნიერების სახელობის სახელმწიფო საჯარო ბიბლიოთეკის ხელნაწერთა განყოფილებაშია დაცული და ქვეყნდება პირველად.

შ. ხანთაძე

ს ი ბ ა

შეარტებისათვის და გზაგაწმენვის საზომებს საზარტოშეკრულის რუსეთის იმპერიასთან შეესაბამება 20 და თანადაზრტოების მაღალბინას დსოდაწმენისათვის მოუყალებინა ლეონის.

თავშული საზომურსა ჯალაბასა ღვინის, მალღისინა შინა კათორღისა სოფლად წმინდისა ლტინი სოფალის მიცვალებინსას არხიმანდრიტისა და თელავის სემინარიის რატატორის ბაიონის შიდა.

და აურთონ ღმრტონან დრო ესე, და განამტყინე მადღმან მარტვენა ცკატორისა დიდისა მფარველობასა ზედა საქართველოსასა და განარტვენე ღმრტონან დღმნი კეთილმსახურისა მეფის ჩვენისა ირაკლი მეორისა, აღსარებასა შინა უმაღლესისა ხელმწიფებისა ყოვლისა რუსეთის სამიშტატორისა ტახტისასა.

მოდრკა ღმრტო უმაღლესისა იხოვასა ზედა პირველთა კეთილმსახურთა მეფეთა ჩვენისა და მიიღო იგი აწინდღმან ბედნიერობით მეთფომან კეთილმსახურასა ხელმწიფებისა ჩვენისა მეფემან ირაკლი, ვითარცა დაუნებელი მამაა მიერი საუნე.

რამე შევწერიოთ შენდა კველის მოქმედო ღმრტო ჩვენის ვითარცა ჯხად ზეგნო სიიღიდ დსოდინისა კველის მოქმედებისა რომელიცა მოხფინე მამულსა ჭყენსა!

გარნა შემღმბლედ ვარ თქმედ, ვითარედ ღვინის მიერი კველისმოქმედება ესე არა ეცოდნე საყოთარის არის მეფისათვის, რაოდენცა სამღლობლოთა მისათვის, და თუცა გონიერება თქვინე, სატიოსნისა მმწმენლისი სრულებით მტარმოს სიიღიდესა ამის. ღვინის მიერისა მოწყალებისასა, ვითარცა დაპტკიცების მიხარულებით ესე შეკრებულბა თქვინე, გარნა მიხედეთ დასასრულბითთა მიზეთა მისისა.

კაცო იდეს აღმტრების ხელყოფად საქმისა რისიმე მუხედ გამოხატავს თვის შორის ვითარამე სასარტებლოთა დასასრულთა რომლისათვისცა ვლსმოდინე არს სრულყოფად მისა, სიტყვისამებარ საღმრტოს წერილისა, „ვითარედ კაცო საქმისა მიმართ კეთილისა განამტყცებულ“ და შემეგომად სრულყოფისა საქმისა მის ჰტარმოს თვის შორის გამოთქმულსა სიხარულსა. შემეგომამებარ პრჩინისა სლომოინისა და ვიხილე რამეთუ არს კეთილი, რომელ მისარს კაცმან ქმნულთა თვისთა ზედა, რომელმცა იქმნებინა შემეგომსა მისა. რომლისა მართლისამებარ მტარისა ჩათა მატრესტო ბედნიერობისთა ამას საქმისა კეთილ მსახურისა მეფისა ჩვენისა და პატო ვსსტეო, ვითარცა კველისმოქმედებასა ღვინის ყოვლისა მტარობებისასა, რომელმანცა უტყრა ხელი მარტვენე ცხებულსა თვისის იმტარტატცა ცკატორისა აფეტსეგანსა მტარობებისა სრულად რუსეთისასა და წინამდღობითა თვისთა დუჯეგან მთანი იგი შეუდგლი კაცისისინა, და პარტრისა მისის სიჭრტოთა დამფარა მამული ჩვენი და სიტტრისა მისისა მარტავნდღობითა განამტყცა სკატტრა კეთილმსახურისა მეფისა ჩვენისა. შიი, ნიქის ყოვლად მდიდრისა და კველის მოქმედებასა, მაღლისასა დაუთენენლსა.

ამას ბედნიერობისა შემოხვევასა შინა ვის ჩვეჩვენისა არს გული მტარი, რომელიცა არა ჰტარმოდეს თვის შორის გამოთქმულსა სიხარულსა და დღესასწაულობით არა მოუთხრობდეს მილოცვისა ბზასა განსვენებისა თვისისასა. და ვინათვან ყოველი მოცუბა კეთილი და ყოველი ნიქი სრული ზეგარდნო არს ამისთვის თანამდებ ვართ, ჩათა მაღლისადმი მსხვერპლად სიმართლისად შევწერიოთ მაღლობა მტრებათთა გულთა, ვითარცა დასრულბითი მიზეწმეტირებულებისა ამის ჩვენისა.

ესე ვითარის ამის მაღლობისა დასამამდ გტოთ ვიდრება საყურისაღმა ღვინისა ყოვლისა მტარობებისა განტრტებებისათვის დღეთასა კეთილმსახურისა მეფისა ჩვენისა, ვითარცა მამისა მოღვაწისა, რომელმანცა ძლიერებისა თვისისა სისხლნი წარმოაკლიერასა ოფიითა სიმწინისა შრომისათა უნებნითა დცვისათვის სამღლობლოსა თვისისა და მარადღე მიურულეზებულად სკვიდა ერისა თვისისა გარემოს მეთოთა მტენაგარტა მტროვანს, რომელიცა ნიადაგ ჰლაშიდენ განმტარებასა მისისა და შემეგომად ესე ვითარისა შრომისა და ესე ვითარისა დღესა-გვერდებისა და ნაჯი სამეფოსა თვისისა სიბრძნისა საქითა მიყუნა ნაჯისაუღელსა უღელღისა და მტეთა მათ მტენაგარტო, რომელიცა აღმეწმოთ პირნი და ბტკონილ შთანმქმად და განმტარედ, ერისა მას განუმზად და მახვილი იგი მეუტორი და მეორესა ბურთისა სოფლსა შინა დღმდებულისა და საყურადღებოსა რუსეთის ძალისა, რომელმანცა საწინდითა ტბილობითისათვის დაჯავანა ვითარცა კურდღელნი ღობად მტრებულნი თათთა თვისისათა.

და შენ სამღვდლოთა პირი და მიზეწო ამის ყოვლისა კეთილობისაო, რომელმანცა საწეო შენი შეუწოდედ უღმველითა და სოფლსა შინა საყურადღებოსა რუსეთის ძალთა და პარტორითა რუსეთის სამიშტატორის ტახტისათა წარტარენე სკიტტრა მეთოვისა შენისა, რომლისათა დაპტკიცო საუწესო შევიდითა და შედროება ერისა შენისა და შიი სრულ მტავთ თანამდებობით იგი შეკრებულბა რომლისთვისცა დაჯადინა შენ ღმრტონან თავად ერისა თვისისა. ამისთვის მაღლობად მისა უმტრე ყოველთასა თავი შენი თანამდებდებ ერისა ამის შენისა მტრებულბა ექმისად შეწერილად მაღლობა მიმართო ყოვლად მაღლსა, ჩათა შენ მიერისა ამის განტარბულისა სიმტკიცე უწესისაჲდ ეცეს არსისისა იმტარტრისა ტრომისა შინა და აღსარებასა უმაღლესისა ხელმწიფებისა არსისისა იმტარტრისათასა. ამინ.

კომუნისტური

ა. ბელითაი

გახული წლის დღეებში ბოლო რიგებში მთელმა რესპუბლიკამ გაიყი, როგორც ისახებდა თავი გურჩაველმა კომუნისტებმა და რა დღეც წველი შეტანეს საქართველოს სოფლის მეურნეობის შრომითელთა გამარჯვებაში — შიი ტექტარზე ჯამაღვრე 21 ცენტრის ურტკინე მითუვენეს და ხაბულწოდის 20.000 ტონამდე ურტკინე მიჰყიდეს...

დღეი ხანია გავიარეს რთველსა და უხვი მოსავლის დაინაგების დაქაბულმა დღეებმა და ახლა, როდესაც ახლად შეყოლილდ ვენახებს მიჰყვები, მწელ დასაყრებელია, რომ ვაზის ეს სუბტი ლერწამი დახუნბუ-

და კარტების, სუაგარბისა და უკარბის რაიონების ურტკინე. გძელდ გზა უნდა გაიაროს ურტკინის წყენს, სანამ დაღვინდება, გადღრმავდება და ბოლოში ჩამობმულდ დასაჯად შეფუფუნებლ და ტბიკტ ბარჯულ სამარტო დვინდ იქცევა. გურქანანის ქარბინდ გამიღის ის ხაქვერდელ ცნობილი — „გურქანნი № 8“, „დობანნი № 12“, „საფერაიი № 5“, „კახური № 8 და № 28, რომელთაც ახლა უკვე სასფერავრეცე გაყოფილეს გზა, საერთაშორისო გამოყენებასა და დევესტატეზე ურტკინისა და ვერტკინის მდელშიი არის აღნიშნული მათი ნაშაღი ხა-

უნება სისხლ-ბორცში აქვს გამჭდარი და რომ გურქანელ მდელნიგებს არა მარტო საერთაშორისო ცოდნა და მინიხელის უხარბობა, არამედ მათ წინააღმდეგ და ახელდ თაობათა დამოღვდება, აღლი და უნარი, ნიგე და სიყვარული ამ შესანიშნავი ცეცნარისაში, რომელიც ქართველი ერის ძირმარბობისა და სიცოცხლის უნარბობისა, შრომისა და გარჯის სიზხოლდ გადაქცა...

განა მარტო ამ ქარბანშია გატარებულ 25 წლის გამოღვდება აქვს ძველ მდელნიგ ნინო გობახიაშვილს, რომელიც ქვევრების განყოფილებას განაგებს, სადაც ღვინის ქარბულად დაეცაღბრა ხევისა და 24 ქვევარი 45.000 დეკაღბრე ღვინე ინახება ნინო ვორბულაშვილს სწავლობდა არა მარტო ბაქურცების სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკუში, რომელიც ამ 25 წლის წინათ დაამთავრა, არამედ მევენახე და მეღვინე დღებებისაგან, რომლებიც ამ ვენახებს შეაბერდნენ და რომელთა წინაპარბის ძეღვნიბა და სისხლითაა გაზობიარებულა ამ ვენახების ნიაღვი.

ნინო გობახიაშვილს ახლა მხარბი ასაღვარბდები უდგანან და მის მდღერ გამოღვდება სწავლობენ და ოსტატები — ასაღვარბდ ტექნიკოსი ქვევრების განყოფილების ბრგადირი მერე ბაქაშვილი თვითონაც უკვე მცოდნე მეღვინეა.

გურქანანის ღვინის ქარბინს დიდ კოლბტოში მეტერა გამოღვდილ და ცნობილა მეღვინე, მეტერა ასაღვარბდუც, მაგრამ უველდ მათგანს — სარდაფის მუშეშა — გირგიტ ხუნჯუაშვილს თუ ვიღაცა ოქროშვილს, მეღვინეებს ოსტატ უკამბილს და ვანი ყოჩახვილს თუ ქარბინს მთავარ მეღვინეს გირგიტ ნაცყილშვილს ერთი მასწარებთა აქაი — რაც ურბეღდება მეტი და უტეოთი ღვინე დააყვინო, კიდევ უფრო განამკიცონ ქართული ღვინის სახელად და დღეშა... ამიტომბა, რომ ასე გულდასაშია ამოწმებენ ღვინის ურველ კარბს, რომელიც ჩეხოსლოვაკიის იგზავნება. ამს წინ ჩეხოსლოვაკიის მეღვინეთა დელეგაციამ ინახულა გურქანანის ქარბანს, ფრბად მოწონენ ღვინის დევეენებისა და შენახვის წესებ... განსაკუთრებოთი მიწერწა მათი ღვინე რომელიც № 28 და საფერავრე № 5 მალე ქარბანში შეტეოთა მოვიდა — 840 ათასი ლიტრეი № 28 და 810 ათასი ლიტრეი საფერავრე გურქანანის ურქანანდებმა ჩეხოსლოვაკიას.

ახლბა, ჩეხოსლოვაკიის შრომბეღბი სიზანაშელდ დასუფინებ ქართველი მეღვინეების ასუბი მონიშნობითა და სიყვარულით მომზადებულ ნიშაღბს. გურქანანის ღვინე გახალხლდ გამიღის საერთაშორისო ასპარტუზე.

თეიმურაზ ჯანგულაშვილი

მელოდვა ბენიარეა

ფრთხილდ ვისხამ ბეოა რაივს, გაღვტორბობდ ამ რბრსა, მელოდვა ბენიარეა, დასაქმებუ თანამებე

სასაფარუბი

მოღდა, სტოვერენ მიწერწა

და თვადარბობი შიღინა უქან.. მხოლოდ დარბიბი მიღინა უქან..

გალი

შავი ზღვის ახლის გალია, ჩემი ოცენების გალია, იმ ღამეს ვაგაშო ქალია, გული რომ დარბიბი გალია.

ვაკე ცვანბი

წყარო რა იცის, რაა სიღიბი

ტყის იქით, სადაც ჩანჩქერი მდგინის და ტყეც მოსხმის, თითქმის ქვევრია. ცას კი უმრბოდ ღრუბლების ტბერი შავ სვედასეთი შემოსეთია. გატბობს, მესს უნდა ტყე აამბობოს, ნაღულ ხეს დასარბის და ხე გაღამბეს. ევლზე უყუბეს ხომბი ხომბის, ნაღულ ხეს დასარბის ნაღულ ხეს. სწინად ეიღვლებ წყარო ხაობებზე. ..როცა ბუნებას ასეთად გეცედა, წყარომ რა იცის, რა არის სვედა, წყარომ რა იცის, რაა სიცილი? მები ვით დაქცავს ბტბობის ნაღარსა, რომ დაურღვიოს ტყის მოსვენება? ეს ევეღვარევი ასე ამგვარად მხოლოდ მოტევის თვალს ეჩვენება.

იღარამ ქეშერცლიბი

ჩვეულებრივად ავჯავდა ნუში და ევეღვილები მოღინა გზა-გზა... თუბი რბეღბი მოიღვინენ გურწი, თუბი რბეღბი წყვილენ შარშანს. ქვევით,

გელასთან, ირწუვა ბონდი, ბონდზე ეიღვცა ტორტკანით მოღინს ზეით.

ბონდებო ირწუვა მიწა, ირწუვა ხე და ირწუვა ეღვე. ეწვევარ და ასე რამდენი იწუვა, რამდენმა ბონდი ვაგვალდ მერე. მომავრებია მათობი სერების, ატაკლბა ნაწინისა შევა... მიღის ეღვლ და რა იციის ეღვლ: ათი უწუბს მერე, ოცე უწუბს მერე, რომ აღარ მოვა არანდობი უქან... და არ ავღვლდა ეღვლებს წყარო, და ახალგადა ქალბი ბონდს მჯერწი... ..და ავღვლ ეღვლები და ეცევა გურწის, ხან თუბის ჩაიყვებს სოფელი, ხან შავს, სულ სხვა ბუბეში მოიღვინენ გურწი, სულ სხვა ჰუბეში წყვილენ შარშანს.

გურქანანის ღვინის ქარბინის დირტკტორი გიორგი ხარბიაშვილი და მთავარი მეღვინე გიორგი ნაცყილშვილი ლაბორატორიაში.

ფოტო გ. ნერტკასოვიას

ლი თუი მბიმე მტეცნებთი... სოფელ შრომის სტალინის ნაგებობის კოლმურტრბეზაში, არის ნაკვეთები, რომლის თვითეულმა ვაზმა 45-50 კილოგრამი მტეცნენ მოსახს და დამწრფა — ასეთი ვაზი — კი ბებტარზე 4600-5000 ხარობს.

ახლა კი ისეც ტრბაღებს მევენახის გამარჯ ხელი. მარჯენ, ახლდ ვენახსა რაგვენ და მომავლო წლების ბარჯას უფრბას სუფიქველს. ამ მომავალ გამარჯვებათა სიხარბობას, იწყება ბრბოდ. და იმ 120.000 ტექტარ ვენახისათვის, რომელიც უნდა ჰქონდეს ჩვენ რესპუბლიკას შვიდწლდის დასაბრბოლისათვის.

ამ ეწეოში... ღვინის ქარბანში კი მთავრდება ამ „ღვინის კოვევარბის“ გზა.

ათი მიღინია ლტბირი ღვინის მოვლასა და პატრონობის, დაუნებასა და შენახვის უკველდღერად 820 ათასი ღვინის შრომბეღბი... გურქანანის ღვინის ქარბანში თავს იტარბ არა მარტო გურქანანის, არამედ სიღანდისა

არბის, სურნაღებუბა და ფერი, გემო და გამძღვობა.

გურქანანის ღვინის ქარბინს დირტკტორბა გიორგი ხარბიაშვილბა რა თვე გატარბა ბრბოსელში — მსოფლიო გამოფენის საბჭოთა პავილიონის მეღვინეობის დაგბის უფერის სიცილიტადღე. მას ათას სიხარბე შეიღებდა საბჭოს ვაგებმა, რადგან ქართული ღვინის დაღენების „საღმშობლ“ მრავალს აინტერესებდა. ზოგმა კარგად იცოდბა, რომ შორბელს საქართველოში აქუნებენ ღვინის, რომელიც არც ბორბდს გამწმულდ შავ ღვინისა და არც საფინანგეოსი, ტბალოისა და ესპანეთის ღვინეებს ჩამოვარბდება. მეტრბისათვის კი ეს მბავე ახლად აღმტრენ თუ... მარბამ ქართული ღვინე არა მარტო გამოღვინის კარბებელი თუი წარმოღვინელი, არამედ იქვე — ჩეხოსლოვაკიის ურბეღბი მისი განსარჯად დაქვემდებლდ მოგვარებებს, რაბა დაწმრწმუნებულდ იყენებენ თავისი „აღმბორენი“ ღირბესაში.

აი ცოდუნენ მათ, რომ ქართველ კაცს ვენახის მოვლა და ღვინის და-

ბყის მეჯღი

რედაქტორი მითხრობა მხატვარი ალ. ხანქმლაძე

1

კომპლუნი
გენერირი

ენაბტმ გზისკენ ვადაუბვია.
 იელს დაკვარული კვირტები ჰუბტელა მზის სინათლეზე ქარვისფრად
 ზღინიანდენ. თითქმის ბუნების ძირს გაბტანილი ვიწრო ბილიკი ნახირს ატბა-
 ლახებინა. აი, შარავსაც გამოჩნდა: აქურტები „განვიგზას“ ეტხიან.
 შუა გზაში აქა-იქ ვუბე დამდარყო. ნაურბალში დამბალი ფოთლები
 ეყარა.
 ნელა მიიბჟებდა.
 თხილის ფშას წამოდელა ტრეტბზე შერჩენილი წვეთები სტრაილით და-
 ეშვნენ დაბლა. ენაბტის არ შეუნიშნავს გრალი წვეთები. თავადუღებლივ მი-
 დიოდა, ხანამ დღებს არ მიაღწა. ჩიხის კალთები აიკრიფა, ველური ვაშლის
 ფტეს მოეტიდა და გაღმა გავიდა.
 ციკაბის დეკავრეტილი აქვეა გამოკვირტულ ჩირგვებს იშველიებდა.
 შედგა, უკან მოიხედა და ღრმად ამოისუნთქა.
 შერე ისევ განავრბოა გზა.
 კლდის თავზე, ნაკალოვარზე დგას გვირბით გადპარული კარავი. დაბალია,
 ცალგვერდდამქანებელი. გვერდები ლამაზად გამოუწნავს მარჯვე ხელს. კუთ-
 ხეში მიყრილი ფლანგები, ცოტადიენი თივა, თუჩის კარდალი, ფხიანი ცულო-
 და რუკი — აი, ესაა უველადფერი, რასაც ამ დარდალალა თავშესაფარში
 დაინახავთ.
 ენაბტ ნელა ამოხობდა ნაკალოვარზე. სული მოითქვა და ოდნავ მოხ-
 რილი შევიდა კარავში. სველი ჩიხა კარს ჩამოაფარა, დაკონკლი ახალღის
 დღეკალოებს წაბტანა, შესწნა დაუწყო.
 დაგვირდი, წინანდებურად ვეღარ მიგრის მუხლი! — გაიღიქრა მან.
 კარვიდან წანათღვის გამოდიდა. მტეს შერბოფელიდა. აქა-იქ ჩერდებოდა.
 სულგანებული უტრს უდგებდა ტვის სიწმუნეს. ფდრან ტვეში ძალზე შორს ის-
 მის ცულის ჩახუნა. თუ შიელი დღეს უფროცულო სტიბალისას საბეჭვის
 ვერს გაიკონებდა, კვლავ ნაკალოვარზე ამოვიდოდა, სია ქვაზე ჩამოქვდარი
 ახლა იქიდან ზევარავდა ბტებს.
 ტვის იქით სოფელი მოჩანდა. ენაბტმ კარგად იცოდა ეს სოფელი, ოღონდ
 სოფელმა არ იცოდა, ვინ იყო ენაბტ. ენაბტ ტვის უღაა, მორჩა და გათავ-
 და. აქ დიდი წნის მოსული იყო. თავდაპირველად სოფლის ბერიკაცები მორი-
 გებოდნენ. ის დღე და ეს დღე: სოფელი თავისთვის ცხოვრობდა, ენაბტ —
 თავისთვის. დიდი და პატარა ენაბტ მუხურტებს ეტახდა. ახლებისათვის ისევე
 უარს სიტყვა იყო ეს „მუხურა“, როგორც თივი სახელი ენაბტ, შვარამ
 შეიტივინენ და ეტახებენ, რადგან უკოფი კაცს ჰქვია თვისი სახელი.
 ტაშუა უველა ტრედებოდა ენაბტისთან ტურას. მხა დდიოდა, ტვის კაცს
 ენაბტს მგელი ჰყავს მოწინაურტებულყო, ტვის შერბალისას მგელიც უკოფელ-
 თვის თან ახლავსო.
 ბატ თითქოს ენაბტისი იყო: წყარასავ ვერკიენ გაიტანდა.
 გამაჩქილეს თითონ ვეზიდებოდა წისქვილიდან. დანარჩენ დროს ტაშუ
 ატარებდა.
 გატურებდელი, მართლაც ტვის კაცს მკავდა. წყარი მოეწევა, შეშაღარავი-
 ბული სქელით თმა თვისა და პირისაზე მოსდებოდა. ჩაყრილი მხარბები და
 დიდრონი ხლები ენაბტს ადრინდელ ქანღონზე შეტევალებდნენ. მკლავში
 ახლც მოსდებოდა ძალა.
 ენაბტ მართლაც მუხურტილი იყო, იქ დაიხადა გამარდებდელი ბედის პირ-
 ველი სიწმურტი იქ გავა. ტრადიფიტ მის ვერ შეეწყო, კარმომპოზე ღარი
 დურტოდა და ცოტრბის ცალკე დაწყო.
 მხა ბუზღუნებდა. ტრით ორტერ რძალვად ვაგონა მწარე სიტყვა. ის ქალი
 კი, მართალი, ენაბტს ბალღობიდან ვალში ჩავარდნოდა. ბედმა მას მიკვირ-
 და — მართალი მას შევაუდებდა.

ერთხელ უანაში მიდიოდა ენაბტ. საქონელს ღობე ჩაეთლია. შევაკციბო.
 მოსაღამოებული იყო. სტრიადა.
 რალც მხა შემოგნა.
 ზედაც, ხანწის განწერიც კავლი გაუფანია მხს. ქაცვიანი ცულის ფშანები
 გვერტილი მოუწევა. ორბოგეს უობრის.
 ამ ნაკეათზე ენაბტს ეტირა თვალთ. შუამავებმხა მხს მიაკოფტენს. ენა-
 ბტის მწირი ნახვარი ტრკო, ტვისკენ რბმ არის.
 საზღვარის თვალთ მოვალყო. რად რავდა ეკალს მხა, ისიც საზღვარზე
 საშუღამოე ეტრენებოდა!
 აი, ახლა წინ გადახრიალი. მიწას ჩიქწის. თობს ხარხად ჩახურენია. მგონია,
 მართა, ვერკიენ ზედაც. ამ სიხარბით დისიკუტორა მართამიტ. ენაბტს არც
 კი ჰქვიათ, სასომაროს კაცები მოუგანა. ენაბტმ უველზე ბოლოს გაიკო.
 ასე წაოღად არსდებოდა არ დუნამავს ენაბტს მის სიხარბე. მხა რბმ არ
 უყოფილი მოუწევა. ორბოგეს უობრის. მართალი ენაბტისი იქნებოდა,
 მიწაც...

მოკვნივს ვაჭარს. ენაბე მაინც კანკალებოდა.
პუშკო ვიხედა. ისე დაიძინეს სცდა. ცრემლებმა ადარ მოსვესენ. ენა-
ტის არასდეს არ უტობია. ახლა პირველად ტირიდა. თვითონაც ვერ გავსო,
არტომ სხვიდა ციხელი.

განილაზე ჩასივლია. დღითი უფუნებოდ ადგა. გამოჟინებულმა სახეზე
ორი შეკე ცივი წყალი შეისხა.

გამოსვლის უნაღ მშველდის ბიჭს მოჰყარა თვლი. ამა, ენაბე გამოჩნდათი
მოჰამაიკი გულგაღვლელ წაშოვდა.

ენაბემ ნაბიჭი შეინაღ. მალე მიხვდა: ხაფანგი მოქმედებდათ. სანამ
მშველდის ბიჭი მოაღწევდა, უკანდინ ვიღაცებმა მოსცივდნენ, ხელბე გაუ-
ტრის დ... ახლა მშველდის ბიჭი სცემდა, გამოტებით, წინასწარ მოფიქრებულად.
არც მომეფერო დამეს დასძინებია. პირველ მშველდის ყვირელზე სახელის კაჩი
გამოიხერხა.

სოფელი ქალის ვაბუნებო კივალმა გავილაღობა. ცივილზე ხალხი შეიყარა.
ვის საიღად მობოვდა, ვინ საიღად...
მშველდის საქინების წინ მკვდარი მოჰამაიკი და ენაბეტის ნახდის ქუდი
ნახეს.

მერე აქით ვაღმოჩნებ...
გუზონ სათევზაოდ იყო. ვიღაცამ დანახა: ხადეს მარტო ზუყუის ზუდეები
ამოხვეა.

ცხცული მოჩირბია. ვაჭირებები დაბობრა და შეუხერხა. მალე ავიჭვიზდა
ალა. სველ ტანსაცმლის ორთქლი აუფიდა.

თავიდან ვერბე ნაჯივო გამოქერა. ეს ენაბეტის ერთადერთი მეგობარია —
უფრებდადარტულა ნაცრისფერი მგელი. წლიწებებრის წინაი მუხის ქვეშ ისი-
ვა. საცოდვად კრუსუნებდა. შინ წამოიყვანა და თხის თბილი რბილი გაუმწ-
პინძლა. მას აქით დამეგობრდნენ. ენაბეტმ მგელს სახელი დაარქვა: თოლია.
ტუის ნადირებმა ერთმანეთს გული გაუცვალეს და სადგომი გააერთეს.

დღილიდან საღამომდე პატრონს არ ცივდებოდა თოლია. ღამ-ღამობით იშვი-
თად რჩებოდა შინ. დღითი მოდის პირდასისხლიანებული და ენაბეტს უხლებერს
ბოროტი თვალბები. ეს არაფერია ენაბეტის მაინც უფუკარს თავისი თოლია.

იღვანე შებრუნდა ცხცულთან, მგელს თავზე ხელი გადაუხვია.
— თოლი, თოლი, ვაბი...
ენაბეტმ კალიონს მოუკიდა.

ვარტით თოვდა. უცნაური გაზაფხულია — ხან წვიმს, ხან თოვს!
შუალამისას მგელი თავზე მიწვა. ენაბეტმ თავი მკეცულზე დააღი და სვე-
ლი რთა წამოიხურა.

თოლია ხანს შემდეგ ორივეს ტბილად ჩაიძინა.

3

— ზამთარი მობრუნდა. ნამდვილი სანადირო ამინდა, კურდღელი შორს
ვერ წავაა — ფიქრობდა კარვისკენ მიმავალი ენაბე და თან წინსაბიჭივით
ზომივდა ნავეიანად გადმოურდო თოვლს, ფეხი არახად ჩამოივარდისო.

კარონ ხანდღუბით დაიფერებოდა. სიცივისაგან კრიკაშტურული უწყოდა კო-
წინებდა.

კარზე ჩამოყდა, ხმელი ფიჩხი დაამტვრია. დაბუბუნებულ თიხებს ქლივს
შლიდა.

ციხელი, როგორც იქნა. დაწინო ხელები თოვლით დიშნულა, რბილად
არ წაქცელობდა. მერე თოვლი ჩამოიროდ. ჩიხბიხი გაუხსნა, ხელებს ობობდა.
თან მსხვილ-მსხვილ ტყეებს არჩევდა ხევისსაფენს, სანადიროდ. თოლი ვა-
ტინა, სახეუბლოდანი დაიწყო.

ციხებს კიდედ შეუტია. მბრებულ სციოდა. ბოლოს კანკალმა აიძინა. ცხც-
ხლმა ვეღარ გამოი თოვსი გახვია. ყველფერი ზედ წიფარს, რაც რამ
ენადა, მაგარ მაინც კბილს კბალზე აცემინებდა.

— ალბათ, გავცივდი. ვაითო სანადიროდ ვიწარა შევავით. მამაშლიდა
წაილაპარაკა ავადმყოფმა.

ვარტე ქარი ამოვიარდნობილოდ კარავი შეწინა.
ენაბეტს დატყა. უფლა გაიღვდა. შუბლზე ღვარად მოსივლიდა ოფლი.
თოლია ხან არის. თიოქონდა ვარჯის იგინებინ, აი, უსებ შეუღამე და
მაინც არახად ჩანს.

ენაბეც დაუფიქრა. მარტოობის შოშმა შეიპირო.
კუდიანმა ქარმა თოვლი შეტრია დაატრიალა, კარავს იცვარა და კარი შე-
მოაღო.

ენაბეტმ წამოწია. იქამდე მისვლა ვერ შესძლო.
უფრებმა წივილი დაუწვეს. თვალბები მიიღვლა.

ქარ-ბობობამაც კივად დაფიქრა.
ენაბეტს რაღაც რბილი შეეხო დოყაზე. თვალბები დააქვითა. კარავში
თოლია შემოსუღივით.

ენაბეტმ ვაჭირებები მომხვია ხელი მგელს. ხელზე თბილი წვეთი დატყა-
ზე დაიბედა. მგელს ნერწყვი უნდა ყოფილიყო ამან გამოაფხილა. მგელს
თვალბებში შეხებდა. თოლია გაწინარეულად იდგა. კისერი გაქმეშებინა. თვალს
არ ამორებდა თავაზე უსასოდ დაბობილად ამზრდელს. უცებ, თიოქონს სუ-
ნი იჭრია, თავი დაუწა და ოდნავ უყან დაიწია.

„ახლა მეცემას!“ — გაფიქრა ენაბეტმ. ხელი თოფისკენ წაიღო. ვერ მიწე-
და. ალბათ, ფეხების მარტობა თოფი. წამოწვეს ვეღარ მოსწრებს. თუ წა-
მოწია, მგელი უნაღ ცხცეს.

თოლია თავზე წამოაგდა. საზარლად დაიყვებულა.
— თოლია... — წაიჩურჩულა დონწარმეღელმა ენაბეტს.

ახლა კივდე მოუწინა, მეორედ თავის სიცოცხლეში, სასიყვარულო სიტყვა
ეთქვა, მაგარამ მგელს გაბოროტებული თვალბები ამჩნუნებდა. არა, ახლა კი...
დასრულდეს ზარმა ჩამორტყა.

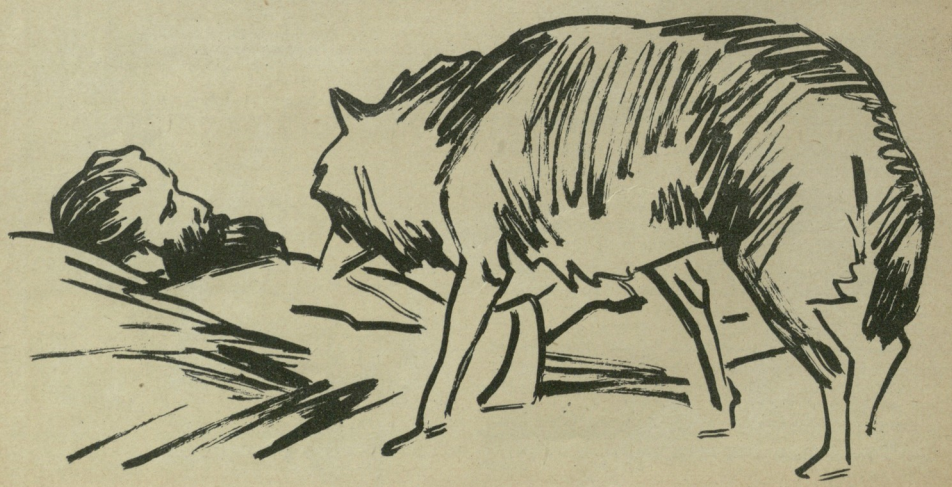
— თოლია... დაწევი. დაწევი, თოლია... — წაიჩურჩულა ენაბეტმ, მგელს
კისერზე თოვლი ხელი და გაჭირებებით თავაზე დააწვინა.

თოლია მშობირი იყო. უჩვეულოდ იღრინებოდა. წამოიწია. გასდგომა
სცდა.

— ას... ამიიღმეღელმა ენაბეტმ. უკანასკელი ღონე მოიკრიბა, ვაშე-
შეხულ კისერს თითები შემოაწილა და თავაზე გაწოლილ მგელს ზემოდან
დააბეჭდა.

ბიძოლა გაჩაღდა. ქვეშ მოკეცული მგელი გააფთრებთ იქნებდა ტოტებს.
ენაბეტს უსვლადური შემოაფლიოდა.

(დასასრული მე-15 გვ.)

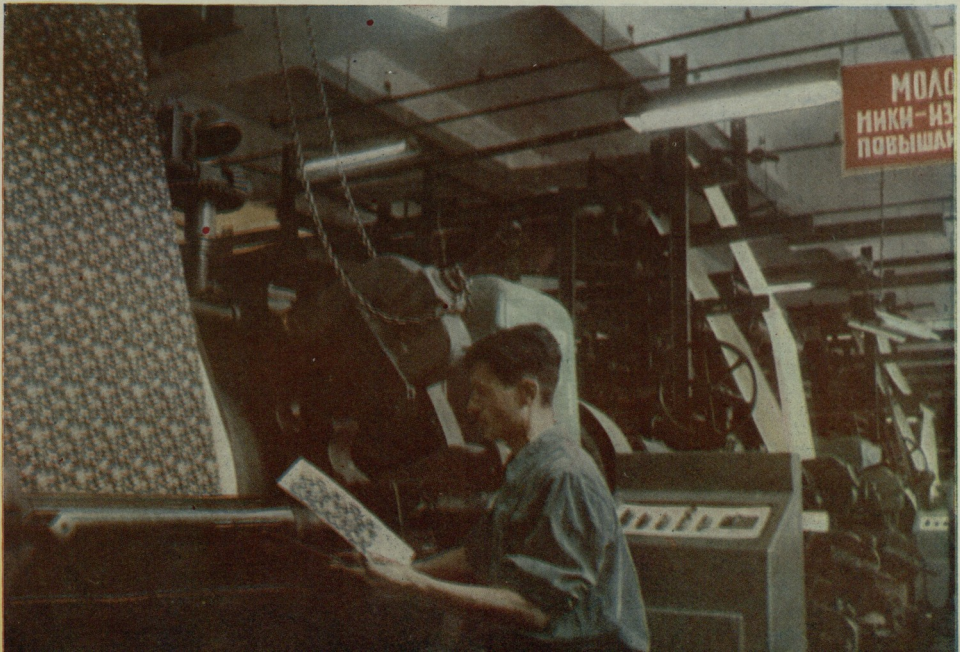

ეროვნული
ზიგლირთიქა

გორის საფეიქრო კომბინატი, წუნდებელი ნ. თნიაშვილი.

მნითაი ი. წერუაშვილი

ფურადი ფოტო მ. ტრაზნანისა

სცენარის ავტორი ვ. კანდელიაკი, დამდგმელი რეჟისორი რ. ჩხეიძე. მთავარ როლებს ასრულებს კომპოზიტორი ნ. კონცაძე. რეჟისორი თ. მთაბერიძე. მსახიობები: გ. ჭავჭავაძე, ვ. შულცინი, ხმის ოპერატორი რ. კეზელი.

ლენინის ორდენის კინოსტუდიის „ქართული ფილმის“ ნაწარმოები.

მაია (ლ. აბაშიძე) და
კაიხოსრო (ალ. აფხაძე).

გაიხიბდა

ბერიკა (ა. კვინტალინი), ჯემალი (ვ. ნინუა) და მანუჩა (გ. აბაშიძე).

მაია და ამილხაბერი (გ. კოსტავა).

მაია და მანუჩა.

მაია, მანუჩა და გიო (ს. აბრამიშვილი).

მეგობრებს გულწრფელად

პროფ. პაპია ნულუქიძე

1948 წლამდე რუმინეთში იყო მხოლოდ ერთი მიღროსადგურა. მაგრამ როდესაც სახელმწიფოს სათავეში ჩაიყვანა სახალხო დემოკრატიული მოძრაობა, რუმინეთში მჭარი ტემპით დაიწყო ელექტროსადგურების მშენებლობა. ამ უკანასკნელი 10 წლის მანძილზე გაშენდა მ დიდი თბისადგური, 600.000 კილოვატი ენერჯითი, და მ მიღროსადგური.

ამჟამად, დიდი სამშენებლო სამუშაოები წარმოებს ბიკაზის მიღროსადგურის აგების სათვის მდინარე ბისტრიცაზე ეს სადგური თავისი ნაგებობით, კერძოდ, ეკაშალის სინამდის მხედვით, მესამე სადგურად შეიძლება ჩაითვალოს ევროპის კონტინენტზე. ამ ეკაშალის მშენებლობა საინჟინერო თვალსაზრისით წარმოადგენს მბრძოლ რთულსა და საინტერესოს საქმეს. სწორედ ამ მიღროსადგურის ეკაშალის მშენებლობასთან დაკავშირებით, მრავალი ტექნიკური საკითხის გადასაწყვეტად, რუმინეთთან ერთად მოწვეული იყვნენ ქართველი ინჟინრები, ჩხოხოლკოვაციის აკადემიის თანამშრომლები, საფრანგეთის და შვეიცარიის გამოჩენილი სპეციალისტები.

რუმინეთში ყოფნის დროს, სხვათა შორის, დავათვალე რეალური ფაქტების მსოფლიო გამოცემა. ჩემი ყურადღება მიიქცია სამხრეთ აფრიკის სხედლში ფოსტის საფოსტო მარკეტმა, სადაც პარასახელი იყო უკანასკნელი კონსტრუქციის მიღროსადგურის სათავე-ეკაშალეები. როგორც ჩანს, მათთან მიღროსადგურების მშენებლობა მებრძოლ საბატიო და საოცრეზო საქმეს წარმოადგენს.

რუმინეთში ელექტროენერჯის გენერაციის დიდი უკრადება მიცევა. ამ მხრე მებრძოლ საინტერესოა ინჟინრ ნ. გიორჯიუის შრომები და უღებები. ამ შრომავებულთა ისეთი სისხემის ელექტრონაუტრები, რომელთაც ელექტროენერჯია სამჭრე ნაჯლები იზარქება ერთი და იგივე სინამდის მისალებად, ეს საკითხი ჩვენთვისაც მებრძოლ საინტერესოა, ვინაიდან შვედკოშლია მივიღოთ ენერჯიის

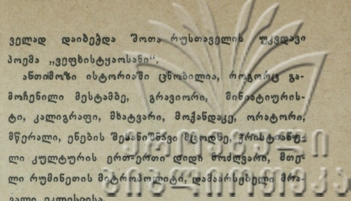
დიდი გენერაციის, თუ კალაქების და სოფლებს გადავიყვანო ასეთ ნაუტრებზე.

რუმინეთის სახალხო რესპუბლიკაში წარმტებით ვითარდება კანშროტელობის დაცვის საქმე. სხვა მრავალ ღონისძიების ვარდა, საინტერესოა სბიერის საქინაულდგო მჭურნალობა. დიდი პობულარობა მოიპოვა მბრძოლ მსოფლიოში მჭრიატრის ინსტიტუტმა ბუჭარესტში, რომელსაც პროფ. ანა ასლანი ხელმძღვანელობს. მეც დამაინტერესა ამ ინსტიტუტის მუშაობამ და ერთ დღეს ვესტურეო პროფ. ასლანს. ასლანმა გვიჩვენა სურათები მოხუცებულნი და უმედეგ გახალსურავებულნი დამიანებისა. ვესაუბრე პირადად „ყოფილ“ მოხუცებს. მართლაც მღიერ დამაჭერებელი ფაქტებია.

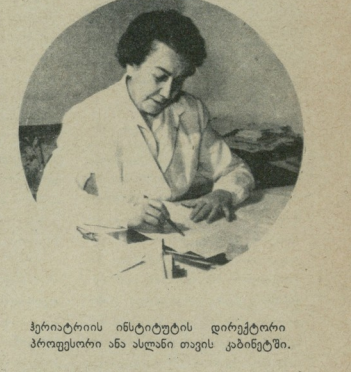
პროფ. ასლანმა გვიამბო, რომ მის ინსტიტუტის რამდენიმე ფილიალი აქვს საქმთოა კავშირში. პროფ. ასლანმა გამოთქვა სურვილი, რომ საქართველოშიც მჭრნებს ერთი საცდელი ობიექტი, ვინაიდან აქ, ბუჭარეში პირობების გამო, სიცოცხლის ხანგრძლივობა სხვა ქვეყნებთან შედარებით უფრო მტეხია, და ამდენად დიდ ინტერესს წარმოადგენს საქართველოში ჩატარებული ცდები.

ერთ დღეს პროფ. აცლუკეშვილმა და სივანისმდ შემთავაგეს ანთიმოზ ივერიელის მონასტრის დაოჯავრებობა, რომელიც ბუჭარესტის ერთ-ერთ მშენებარ ინჟინრულ ნაგებობას წარმოადგენს. მონასტრის დაოჯავრების დროს ასანა-განმარტების გვაძლევდა ბერ-მონაზონი პავლიანი. იგი დიდი აღფრთოვანებით გვიამბობდა ანთიმოზის ბიოგრაფიას და მოვლავებობას.

260 წელზე მეტია მას შემდეგ, რაც რუმინეთში ცხოვრობდა და მოვლავებობდა ანთიმოზ ივერიელი. როგორც ცნობილია, რუმინეთის კულტურის ამ დღმა მოვლავებ მრევე ვუბტანა მე VI-ის თხოვრით თბილისში გამოგზავნა ვეველურ საუკეთესო მოწვევ მბრძოლავი მბრძოლ ტეტფანოზი (ტეტფანოზიელი) მთელი სასტამბო მოწყობილობით. მისი დაბმარებით მოწყობილ ქართულ სტამბაში პირ-

ველად დაიბედა შოთა რუსთაველის უკველი პოემა „ვეფხისტყაოსანი“.

მჭრიატრის ინსტიტუტის დირექტორი პროფესორი ანა ასლანი თავის კაბინეტში.

რუმინეთში ბევრი შრომა გამოცემული ანთიმოზის მოვლავების შესახებ. პავლიანმა გადაწვია სპეციალური საკულისო ბიულეტენი, 1966 წელს გამოშვებული ჟურნალი, რომელიც მიეძღვნა ანთიმოზ ივერიელს 240 წლისთავს გარდაცვალებიდან. ამ მოვლავებულთა 7 ატკობის ნაწიკევი ანთიმოზის ცხოვრებისა და მოვლავების შესახებ.

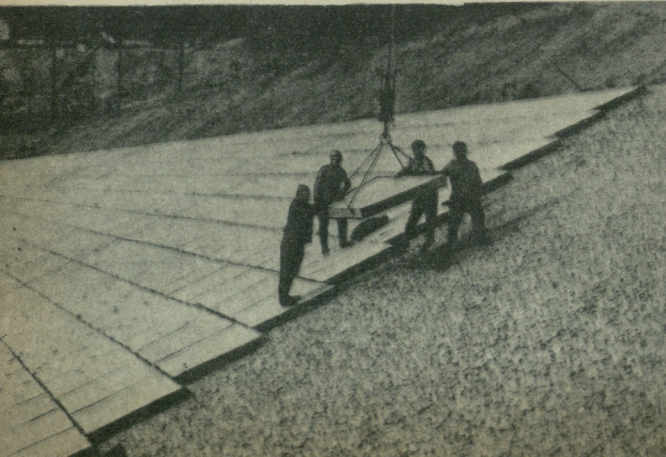
მე დიდი მადლობა მოვახსენე ბერის ასეთი საქმარისათვის. საინტერესო იყო როგორ აღტკუვებოთ ვეებოლენ ეს ბერი ანთიმოზის ინტორიას. მისი სიტყვით ანთიმოზის საშობლო საქართველო საოცრეზო ქვეყანა უნდა იყოს.

შ. რუსთაველის უკვდავი პოემის რუმინულ ენაზე მთარგმნელი პოეტი ვიტტორი კერნაზი სახალხო ცნობილია ქართველი საზოგადოებისათვის, იგი მებრძოლ გულითადად და სათნო პიროვნებაა. კალარა თბიბი მებრძოლ აძლენს ვიტტორის, სინამდვილეში კი ის 85 წლის არის. ასეთმა ახალგაზრდა პოეტმა უკვე საგამო სახელი და ატკორიტეტი მოიპოვა რუმინეთში. ვიტტორი საუბარში სწორად მიზარქება იმ დიდ შობებულებებს, რომელიც მან მიიღო საბჭოთა ქვეყანაში და, განსაკუთრებით, საქართველოში მოგზაურობისას.

მის პატარა ოჯახს, ცოდნა — ვერას და 10 წლის ვაჟს — პავლეს, ძალიან უყვართ საქართველო. მთარ იცოდნენ, როგორ გამოგზავნოთ ეს სიყვარული. ხან ქართულ ფორტების უტრადენენ, ხან „ვეფხისტყაოსანის“ რომელიმე სურათს მიჩვენებდნენ და „იხსნიდნენ“. მთარ დიდი სურვილი აქვს საქართველოში წახვასა.

ვიტტორი ბერს ქართულ წიგნსა და ჟურნალ-გაზეთს დებულობს საქართველოს უცხოეთთან კავშირის საზოგადოებიდან. ვიტტორის არ შეუძლია

ბიკაზის ელსადგურის მშენებლობაზე.

14 დღე ბულგარეთში

გასულ წელს ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის ქალაქ პლოვდივში მიმდინარეობდა საერთაშორისო ბაზრობა. მე ვინაღ ბელნიერმა ცოფილი-ცეკვი საბჭოთა დელეგაციის წევრი აღნიშნულ ბაზრობაზე.

ბულგარეთში ჩასულ ადამიანი მაღე იწმუნდება იმისი, თუ რა დიდი სი-ყვარულობა და მადლიერების გრძობით არიან გამსვენდელი ბულგარელები საბჭოთა ხალხისადმი, ამაზე მეტყველებს 440-ზე მეტი ძველი, რომელიც ამ პატარა ქვეყანაში აგებული საბჭოთა გამოავითესლებული პატისციემად.

სოფიში „რუსულ ბულვარს“ ამშვენებს საუცხოო სკულპტურულ ან-სამპლი მიწოდენი საბჭოთა მეომრებისადმი, ფანსტერი მონიშნისაგან ბულ-გარეთის განთავისუფლების აღსანიშნავად. ბულვარის შესასვლელთან აღმარ-თულია სტალინის დიდებელი ძეგლი.

ქალაქ პლოვდივში ერთ-ერთი ყველაზე მაღალ მთაზე დგას ავტომობილმარ-თული უცნობი საბჭოთა მეზბრძოლის ძეგლი. მეზბრძოლის უზარმაზარი ფიფე-რა გადმოუტყობს მოელს ქალაქს, თითქმის მის სიმიწიდეს იცავს.

მადლიერი ბულგარელი ხალხის მიერ აგებული ეს ძეგლი მოაოაენებს ყვე-ლს, რომ ბულგარელი და საბჭოთა ხალხის მეგობრობა ურღვევია. ხალხმა უყენბ მეზბრძოლს ალიომა უყიდა, ხილი იმ გირას, სადაც მისი ძეგლი დგას — „ალიოლის გირა“.

ორი იოლის ცოცხლი წლისა, ბულგარეთში გამოცხადებულმა ვიბრების ლღმა ამ დღეს ხალხს თავიანს სცემს ძეგლებს. მთლი დღის განმავლობაში, ბულგარეთის ყველა კუთხეში, ძეგლებთან საბჭოთა ყრავილენ დგას მოხეც-თუ ახალგაზრდა, სტუდენტი თუ დასახლისი, სამხედრო პირი თუ სახელ-მწიფი მოღვაწე, მოწმუნდელ თუ მსახიობი. ყოველი ვამჯვლი, თუ საბჭოთა ყრავილენ დადგომის საშუალება არა აქვს, თითა ვალდებულად თვლის მეხ-ლი მოთიარის ძეგლის წინაშე. ამ წესს არაგან არცვდეს.

ბაზრობის მიზილა მრავალი დემოკრატიული და კაპიტალისტური ქვეყანა. ბაზრობში, გარდა ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის, მოწმუნდელენდნ საბჭოთა კავშირი, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა, ჩეხოსლოვაკის სახალხო რესპუბლიკა, პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკა, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა და სხვანი. კაპიტალისტური ქვეყნები წარმოადგენილი იყენენ ცალკეული ფორმებით. ყურადღების ცენტრში საბჭოთა პავილიონი იყო.

როგორც მისალოდენელი იყო, ყველა მანველის აღტაცებას იწვევდა ნა-ტურალური ზომებით წარმოდგენილი საბჭოთა ხელოვნური თანამზაზრები. არაჯელე ინტერესს იწვევენენ მხაველებში ჩვენი ჩაზრები, საბაგარი ავტო-მობილები, სასოფლო-სამეურნეო მანქანა-არხალები, სხვადასხვა ხელსაწყოები, რაიოი და სატელეგრაფო აპარატურა, მსუბუქი საფეიქრი და ძევის მრეწვე-ლობის პროდუქცია.

გული სიამაყით ამტკობ, როცა სხვა ექსპონატებთან ერთად ვხაზ საქარ-თელის მრეწველობის პროდუქცია: შპპანის, სტავროსკა მარის დენიოზი თუ და კინიკები, პოტაშობის წყალი. ერთ დღით, ბაზრობის ტერიტო-რიაზე მოშობეს ჩვენი „ციკინათელს“ ნანციბო მელიდა, რომელსაც ბაზ-რობის რაიოქილი გაღმისცემდა. მეორე დღეს სატრანსპორტო ქსელს სა-ჩუქრად გადავცემა ფიფიტა რკვებ ლიბის „სიმღერა თბილისზე“. შემდგომ

ქალაქი სოფია, მარჯვენებ ჩანს ბულგარეთის მინისტროს საბჭოს შენობა.

დღეებში ბაზრობის ტერიტორიას ხშირად ეცივნებოდა ამ შვენიერი სიმღე-რის ანაგეცია.

საინტერესო და მაღალზარისოვანი პროდუქცია წარმოადგენს ჩინეთის, ჩეხოსლოვაკის, გერმანიის, პოლონეთის და სხვა დემოკრატიულმა რეს-პუბლიკებმა.

შავალი კარგი და საინტერესო პროდუქცია წარმოადგენს კაპიტალს-ტურმა ფირმებმა განსაკუთრებით ფართოდ იყო წარმოდგენილი საავტო-ბილი და სასოფლო-სამეურნეო მანქანაშემუშენობა, მიღწეები ქიმიის — ხელოვნური მასალების, მაღალმოდულეური ნივთიერების მიღების დარეში. ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის, როგორც საერთაშორისო ბაზრობის ორგანიზატორი, კეთა რამდენიმე ცალკე პავილიონი: მთებ მრეწველობის, მსუბუქი მრეწველობის, საფეიქრო მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, სამეწმენლო მასალების და სხვა.

სულ რაღაც ათობედ წლის წინათ ბულგარეთს მსოფლიო იცნობდა რო-გორც თამაშების, ყურბრის და პამირობის ქვეყანას. ახლა სახალხო ბულგარე-თი ინდუსტრიული ქვეყანაა განთავიერებლი სოფლის მეურნეობით.

ჩვენი სამშობლოს აღმზარებით ბულგარეთში უკვე აშენდა 33 სამრეწვე-ლო საწარმოო და მოიავალ ხუთი კიდეც აშენდება 23. ჩვენი რესპუბლი-კასაც თაიფი წილი შეუქვს ამ დიდ საქმეში. ბულგარეთში იგზავნება მიღწენ რუსთაიადნ, ჩაჩებტი ცირგობის საბელობის ჩარგმუნებელთა ქარხნიდან და სხვ.

ყველაზე ქარხანაში თუ ფაბრიკაში, სტალიონზე თუ რესტორანში, პარკში თუ კინოში, ჩვენ ვიცოდით, რომ ვიყოფებოდით ნაწილად მეგობარი შირის.

პ. შირაგია

საქართველოში ბულგარული დასაყრდი. მან თქვა: „მე მზარს ჩემი სიყვარული საქართველოსადმი არა მარტო სიტყვებში გამოხატობს, მე ეს საბჭოთა უღდა დავამტკიცე“. მართლაც ბევრს მეშობის ვიბტორი, რაათ რუმინელ ხალხს გატყვის საქართველო.

„ბულგარეთისონის“ თარგმანზე მან იმუშავა 8 წელიწადი, 1958 წლის გაზაფხულზე გამოცა მეორე მისორივე გამოცემა სერიაში „იბლიოტიკა ყველაზაოვის“. მთელი ახალი ტექსტი შესწორებულ იქვს ორიგინალის მიხედვით. ამ მოკლე ხანში გამოდის, აგრეთვე, მისი ლექსების კრებული: „გრანობები“, სადაც მოთავსებულია სპეციალური ცალკე საქართველოში.

ვიტორი ბევრს მუშობს ქართული ლიტერატუ-რის საკითხებზე. მან უკვე გადასცა დახაბედლად და ამ გაზაფხულზე გამოცა ქართული ხალხური ზღაპრები, რომელშიც მოთავსებული იქნება 80 ზღაპარი. ამ წიგნს დაარქვა „აბესალომ და დეო-რია“. ჩემს კითხვაზე, თუ რატომ შეარჩია ეს სა-თური, მან მისაუსხა, რომ ყველაზე უფრო ეს ზღაპარი მოსწონს.

ვიტორის ვაწარახული აქვს თარგმნის ქართვე-ლი კლასიკოსების ნაწარმოებები, პირველ რიგში — 5. პარათაშვილი.

ვიტორი ხშირად გამოდის რუმინეთის ქალაქებ-ში მოხსენებებში საქართველოს შესახებ, აცნობს რუმინელ ხალხს საქართველოს წარსულს, მის უკლებუაბს. ის შესანიშნავად გამოვდა ბუქა-რესტში საზეიმო სხდომაზე, რომელიც მიეძღვნა თბილისის 1500 წლისთავს.

ვიტორი გულმოდგინედ სწავლობს ქართულ ენას. საინტერესოა, რომ ენის ვაწავვის მიზნით ის ეძიდა ქართველ კაცს ბუქარესტში, რომლის საშუალებით მას სურდა უფრო ყარავდ შეესწავლა

ქართული ენა. იწლიწაღზე მთბი ვეძიო და რო-გორც იყო ვიოვე ერთი ქართველი ქალი, მაგამო როდესაც აწნიშნული მისამართი მივედი, იგი არი წლის მყვადი აღმოჩნდა. ასე გულმოდგინე-ბად დავჩირი ქართველის ძეგლი.

ვიტორის სურვილი აქვს, ახლი მოწავალინ სა-ქართველოში ყოფნის დროს, აირჩიოს ერთ-ერთო სოფელი და იქ იცხოვროს, რაათ შოლოდ ქართუ-ლი ენაშოდს და ამით უფრო ღრმად შეესწავლოს ქართული ენა, ახლი გატყვის ქართველების წყე-ჩვეულებას.

ს. კ. მარქსის სახ. რესპუბლიკის აღმართვა

ქ. პაპავილი

ქ. თბილისიდან აღმოსავლეთით, დაახლოებით 70 კმ. მანძილზე მდებარეობს დავით გარეჯის უღანბო. დღე ხანა არაა მას შემდეგ, რაც გეოლოგების ყურადღება მიიპყრა გარეჯის უღანბოს მიმდებარე გარდაცემულ ზედა კამბრულ ღრის ფერად თიხებში და ქვიშაქვებში მოპოვებულა ხეჩხმულანთა განმარტებულ ნაშთებს.

ამგვარ ნაშთებს პოენის შესახებ ცნობები პირველად ასიახ ნაგვის ძიებებზე ნაშთებზე გეოლოგთა ნაშრომებში. ამან დაინტერესა საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის გეოლოგის ვანო ფიქველიძე, რომელმაც 1939 წ. შეგიძლოდა მათეუმი პირველი ხანის მრავალ დაზვერვითი ექსპედიცია.

მუშაობა ძირითადად წარმოებდა დავით გარეჯის მონასტრის მიდამოებში, ფერად თიხებსა და ქვიშაქვებში. მხრივ მოპოვებულ იქნა მკირე, შავრამ მერად მონიშნულვანი მასალა: ტყენის წინაპარი ე. წ. „პლაზიონის“, სხვადასხვა მტაცებელი, ხორთხუნისა და მისი წარმომადგენლის ერთხან, ანტიბილბისა და სხვათა ჩონჩხების ცალკეული ძეგლები, ნაშაბი ექს ქავილი.

ამ მონაპოვართა შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია ჩვენ მიერ ნაპოვნი ნაბეჭი უძველესი ადამიანისნარი მოძიების ზედა ყნის ძილსა, ორი ცილითურთ (საძირე პირველი და საძირეს წინა მეთხეხე).

ეს ცილებზე გეუთენის ადამიანისმგვარ (ანტროპომორფული) მგლორკანებზელ მიიხვე. გარგნული მოხაზულობით ისინი ემტაცებს გორილს და თანამდროვე ადამიანის ცილებს. ისინი დეტალურადაა შესწავლილი პირვე. ნ. ბურჩაქ-აბრამოვიხისა და ჩემს მიერ. ამ მონაპოვარმა ძლიერ დაინტერესა როგორც ჩვენი ქვეყნის, ისე უცხოეთის პალეონთროპოლოგები, პალეონტოლოგები და არქეოლოგები.

აღმოჩენილ მიიხვეს ჩვენ, ვეწოდებთ *Udabnopithecus garedziensis* (უდანოპიტეუსი გარეჯენისი) ე. ი. „გარეჯული ადამიან-მიხვი“, მოპოვების ადგილის მიხედვით. უსაბე-

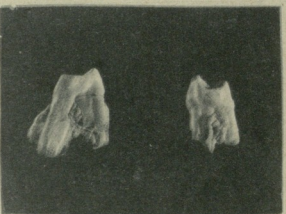
ღების შესწავლა ნათელსყო, რომ საქმე გვაქვს უძველეს საფეხურზე მდგომ ადამიანისნარი მიიხვენის. ამ მონაპოვარის ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს ვინაიდან, როგორც სპეციალ კომისიონი, ისევე აღმოსავლელი ევროპაში და დასავლელი აზიაში, ნაშაბი უძველესი ადამიანისნარი მიიხვნი აქამდე ცნობილი არ ყოფილა.

საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმმა 1953 წ. დადგმა გარეჯის უღანბოში ხეჩხმულანთა ზემო-აღნიშნული ნაშთების აღმოჩენის ადგილის გაიხარა და ასალი ადგილების დაზვერვა-მკაცვლეა. მას შემდეგ ყოველწლიურად წარმოებს ორჯონი დავით გარეჯისა და ნათლისმცემლის მონასტრის მიდამოებში და „აქილ“ წოდებულ ადგილას.

თორის შედეგად ბევრი საინტერესო მასალა დაგროვდა. ამ მასალიდან განსაკუთრებით აღსანიშნავია: ტყენის წინაპარის (პლაზიონის) თვის ქალი, რომელიც პირველ გაბუნის გამოკვლევის, ადგილობრივ ფორმას წარმოადგენს და სხვა ცნობილ პლაზიონებისაგან განსხვავდება სიღრმის ერთხანთა მტაცებელის თვის ქალი, რომელიც აქამდე ცნობილი ნაშაბი ფორმისაგან განსხვავდება და, აგრეთვე, შალ ფორმას წარმოადგენს.

გარდა ამისა, მოპოვებულია ცხოველთა-სამეურის სხვადასხვა ოჯახის წარმომადგენლების ჩონჩხთა ცალკეული კარგად დაცული ძეგლები:

„უდანოპიტეუსი გარეჯენისის“ ცილები.

ხორთხუნისა ოჯახიდან — დიდიხორთხუნის თიხები-მის სრულად დაცული ქვედა ყნის მარცხენა მხარე. საძირე და საძირეს წინა კარგად დაცული მარცხენა ღონტის სრულიად დაცული საძირე ცილი ფერად თიხის ნაშაბი კესი გარეშე თიხებშიცხი და სხვა ოჯახის წარმომადგენლის ცალკეული ცილები.

გარეჯის უღანბოს ზედა სამრბტლე ნაბეჭეში ასეთ მრავალფეროვან ფაუნასთან ერთად გვხვდება, მყენარეული ნაშთებიც, გაქვავებულ ხის ნატეხების სახით, რასაც დიდი მნიშვნელობა აქვს ამ რაიონის ზედა სარბტლე ღრის პალეოგეოგრაფიულ პირობების აღდგენისათვის.

ამრავალ, დაზვერული ნაშაბის მიხედვით სათანალო ღრისა და ფაუნის შესწავლად და საველე დაკვირვებამ გააფიქრებინა, რომ ზედა სარბტლე ხანაში გარეჯის უღანბოში სტეპური ლანდშაფტი და ტყის სტეპური უნდა ყოფილიყო. ამ ლანდშაფტის სასაფრებლოდ ლაპარაკი, აგრეთვე, გარეჯის უღანბოს ზედა მესამეულ ნაბეჭეში ნაპოვნი უძველესი ადამიანისნარი მიიხვეს, „უდანოპიტეუსი გარეჯენისის“ ნაშთებიც.

ცხოველთა ასეთი მასობრივი დაღუპვისა და შაით განმარტების პირობების შესახებ სხვადასხვა აზრია სხვადასხვა ოჯახების წარმომადგენელთა ერთობლივში ქაოსურად არეული ძეგლების ნაბეჭე გავიქრებინებს, რომ ცხოველთა ლუშები უკველვის არ ჩრჩხილდა დაღუპვის ადგილას, არამედ ნიაფებისა თუ მიზანისა მიერ გადაიტანებოდა სხვა ადგილზე, რომ შორის არ არის დაგტანილი, ამის მიზეზებულა შაით წულისაგან დაღუპვა-შავებლობა (დაღმრავლებლობა), შაით გარეჯის აქეთ შერჩენილი ბასრი წიხებით.

მისალოდნელია, რომ შემდგომი თხარა გარეჯის უღანბოს მიდამოებში მიკვლეულ ცალკე უფრო მნიშვნელოვან პალეონტოლოგურ მასალას, რომელიც დასაყრდენი გაგდება სამრბტლე ღრისი პალეონტოლოგიური სურათის აღდგენისათვის.

თეჯის ღობე რე სარიონის გემა

მრავალი საცუენის განვლებოში მდინარე ფოლაფერისა და მოსხაფერე ხეობებში ცნობილი იყო რომორც მტაცებლარების უძველესი ოჯახი...

უფანსეულად 1795 წელს აღმამდ-ხანამა განადგურა რიონის წარმოება ფოლაფერის ხეობაში.

1860 წელს ჩაიხაბის თეჯის ჭაიხანა ცალკე იქნა აღდგენილი და აქ მოპოვებულა რიონის მანდინან გემო-

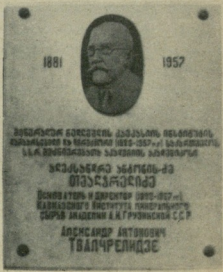
ნობილი პირველივე ქართული თეჯიდან ჩამოსხმული იყო თეჯის ღობე, რომელიც დღესაც აერას კომუნარების ბაღს თბილისში (სტრ. 1). ახალმა გეოლოგიურმა გამოკვლევებმა ამ რაიონში არა მარტო სპილენძისა და სხვა ღობისთა არსებობა დაამტკიცეს, არამედ მრავალი სარბტერესო არქეოლოგიური მასალა მოპოვეს, რომელიც აქ უძველესი

უელტერისა და დიდი მტაცებრივი ცენტრის არსებობას ამტკიცებს. ამ მონაპოვართა შორის საინტერესოა ჩვენი წოდებლარისკების I-II საუკუნით დათარიღებული სარბიონის გემა (სტრ. 2. ვაღდებულა შავრამ), რომელიც მდნეულის სახალის უელტერულ შრეშია ნაპოვნი გელოდ იერის ნაზარვის ჩვეულებრივად.

მეომრისა ღობე რე

მინერალური ნედლეულის ცაქცაისის ინსტიტუტის რედაქცია წელი შესწავლდა ამ ინსტიტუტის დაარსების დღიდან (1929) ხელმძღვანელობდა ცნობილი მეომრისა ავადიონის ალექსანდრე თეგბერლიძე. მის საპატენტელო ინსტიტუტის აქედლე დაგმელოდა მეომრისა ღობე რე.

ქართული ბიზნისი

თბილისელი ზილომენისგანი

საქართველოს თეატრალური მუზეუმის დირექტორი, ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე შურუკაა გ. ბუნიაშვილი ცნობილი... როგორც ფილომენისტი (ფილომენისტი — ასიანის ეტიკეტების შემგროვებელს ნიშნავს). გ. ბუნიაშვილი ერთი პირველი ფილომენისტივანია თბილისისა და საქართველოში. ამ საქმეს მან სამამულო ომის აღმთავრების შემდეგ მიჰყო ხელი, დაახლოებით 10-12 წლის წინათ, და დღისათვის, უკვე 20,000-დენ ნიშნუში აქვს მიგრაციული. ეს შედეგი მან არათუ ისე ბრწყინვალედ მიანიჭა, თბილისელ მასწავლებელს პოლტორაკსაბას 30,000-მდე ეტიკეტი აქვს, ხოლო მოწვევით ტოლია რუხების, რომელიც ვერ მხოლოდ 12 წლისა, უკვე 3,000-ზე მეტი. მისივე დიპლომატიკითაა მისი შედარებით არ შეიძლება, იქ 100,000 ცალიანი კოლექცია იშვიათი როდდა.

საკუთარი „ფონდის“ შედარებითი სიმცირის მიუხედავად, გ. ბუნიაშვილი, აღნაო, ყოველთვის აკმაყოფილებს იმ მოთხოვნებსა, რომლებიც მას

შეიძლება წუთყვიონ: „დიდმა“ ფილომენისტებმა; იგი კოლექციონერთა მოსოვის საზოგადოების წევრია; აქვს ეტიკეტების სამიოცეული ფონდი; დაკვირვებულა არა მარტო საქართველოს და საბჭოთა კავშირის, არამედ სხვალო დემოკრატიის ქვეყნების ბევრი ქალაქის ფილომენისტებთან, რომლებიც მას ეტიკეტების ახალ და იშვიათ ეგზემპლარებს უგზავნიან.

ბუნიაშვილის კოლექციამ ნახაოთ ნიშნუბს მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყნიდან.

საბჭოთა ეტიკეტების შემცენებით და პროპაგანდისტული ხასიათი აქვთ. ისინი ჩვენი ხალხის მიღწევებსა და მოკანებს ასახავენ. სულ სხვაა ამიანაბლიერ საყაროში. ფრანგული ეტიკეტები, აფიერასნილ ავირაციას ეწევიან ლამის კაზარების და სხვა ამგვარი დაწესებულებების სასარგებლოდ. განსაკუთრებით დამახასიათებელია ამერიკული ეტიკეტები. ყოველ შთაგინი სავაჭრო თვალმასწავროადენს და თავგამოდებით აქვს ამა თუ იმ ფირმის საქონლის დირსებებს.

ახლა და ახლო მომავალში

უბრალო ამბავია, კვლავ მთავრდება ჩამრთველს გადატრიალებები და ოთხი შუქით ავსება.

თქვენ, ალბათ, მეტად მარტივ ელექტრომოწყობილობად წარმოგიდგინათ ჩამრთველი და ფერობით, რომ ამაზე ადვილ გასაკეთებელი არაფერია, მაგრამ ვინც შემოგვით მინე მოგვედრილა თბილისის პლასტმასის ქარხანაში, თქვენს მისასწავებს ნამდვილად არ გაიხარებენ...

ჭარბის გზოში შესვლასთანვე თქვენს ყურადღებას მთელ სიგრძეზე გავსვენებულ საწვები საამქრო მიიპყრობს.

უპაჩვი ფორმის კორპუსები და სახურავები, ფუძეები და სახეურები დაგროვილი წნებების წინ, რომლებსაც სინავეც, ახარისებენ და საბოლოო სრულყოფისათვის ამწეობა-დამამუშავებელ საამქროში გზავნიან.

გაიკლებთ, თვალს ვერ მოამჩიებთ მუშების გამაგრ და გამაფულ ხელებს.

რამდენ სიზუსტეს მოითხოვს ჩამრთველის აწყობა, როგორ სიფიჭებს, და რა სწრაფად ეთვლება ყველაფერი. ზოგი ჩამრთველის ფუძეზე პატარა ქაშვიკებს და თითბრის თხელ ფირფიტებს ამარებენ, ზოგს უკვე საკონტაქტო კავები დაუმარგებია და ცდილობს საბრუნე დერჩი მოარგოს, შერე კი აწყობილი ფუძე კონვეიერს იმ მუშებთან მოაქვს, რომლებმაც სახურავი და სახეურლი უნდა მოარგონ.

სახეურლის მოარგება უკანასკნელი ოპერაციაა, მაგრამ ჩამრთველს სრულყოფილად მინე ვერ ჩავთვლით. აწყობის შემდეგ გამოედლა მისთვის აუცილებელი, რომელსაც წუნდებლები აწარმოებენ - ბეკიალერ განათების სტენდზე. ამის შემდეგ კონვეიერს ნელ-ნელა, ტაბლით მოაქვს შესაფუთდა-მუშათა ვარჯის ნაყოფი.

შეფუთვა მუყაოს საგნად გამძლე ყუთებში ხდება და იგზავნება ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა კუთხეში. და განა მართო ჩვენი ქვეყანაში? ქარხანა უო-

ველდირად ღებულობს დაკვეთებს ინდოეთიდან, ბირმიდან, ეგვიპტიდან, ჩინეთიდან, ავღანეთიდან და, ვინ იცის, სად არ შეხედვებით ქართული მარკის ელექტრომოწყობილობებს.

უთნის ტარით, რომელიც ყოველდღიურ ცხოვრებაში იხმარება, რადიო-რეპროდუქტორის ჩარჩოებიც ამ ქარხანაში ეთვლება. ისეთ მსხვილ საწარმოებს, როგორცაა „ელექტროავტომობილი“ და „ელექტროგამწეობი“ მთლიანად პლასტმასის ქარხანა ამარაგებს ელექტროდანაფარება კორპუსებით.

ჩამრთველი და, სულ მალე მრავალსათხლოან შენიშებს პლასტმასის კარ-სარტყელი რამაშმეწეებს, იატაკიც მისივე ზოდებით დაიფარება და შამპანურის მოყვარულნი სქელ ბოთლებს პლასტმასის საცობს მოხლან.

მოსოვის ერთ-ერთი ცენტრალური ქუჩის შესახვევში მთავარი მგზავრი გაცივრებით ათვალერებს მაღაზიის აბრის, რომელსაც თქვენ ამ სურათზე ხედავთ.

კერძო მაღაზია?! ისიც მოსოვის ცენტრში? ახლო მილიზაო და ზედათი მაღაზიის კარებზე აურულ მე-მორიალურ დაფას.

აქ, 1905 წელს, კალენადის საბაელოში მოთავსებული იყო ბოლშევიკური იაპავევმა არაბოლშევიკური სტამბა.

რომი 1960

„უემბლო“ ლონდონში, „ოლიმპიკ-სტადიონი“ პელსონში, „სრეკტ გრაუნდო“ შენობებში... ამ „ოლიმპიკ“ სტადიონის სახელებს კარგად იცნობენ მსოფლიოს სპორტის მოყვარულები. დღეს ეს გაზივის ფურცლებსა და ექრანისებულ ეკრანებში უფრო ხშირად იწერება ანა სტადიონის, რომელიც 1960 წლის 25 აგვისტოს აქ აიხვეწა მორიგი XVIII ოლიმპიადის ჩირადღად, და თუმცა ამ სახეობა დღემდე საკმაოდ დარჩენილი, მსოფლიო პრესა უკვე არჩილით ელიმპიკ ჩაიიხვიან“ მონაღლი.

უკვე ჩარჩილით ელიმპიკ ჩაიიხვიან“ მონაღლი.
1960 წლის 25 აგვისტოს აქ აიხვეწა მორიგი XVIII ოლიმპიადის ჩირადღად, და თუმცა ამ სახეობა დღემდე საკმაოდ დარჩენილი, მსოფლიო პრესა უკვე არჩილით ელიმპიკ ჩაიიხვიან“ მონაღლი.
1960 წლის 25 აგვისტოს აქ აიხვეწა მორიგი XVIII ოლიმპიადის ჩირადღად, და თუმცა ამ სახეობა დღემდე საკმაოდ დარჩენილი, მსოფლიო პრესა უკვე არჩილით ელიმპიკ ჩაიიხვიან“ მონაღლი.

პრობლემა № 1 - ბურსაში

იტალიის ოლიმპიური კომიტეტის გამოცდილებასა და ორგანიზაციულ ნიჭს შეტყუებული კორინთი დაშვებულმა ჩამატებულმა ზამთრის თამაშებში. საქართველო ითქვამს, რომ ეს ყოველივე სტადიონი თავისებურად მუშაობდა დარჩა და უკვე 80.000 ტურისტმა ინახულა. ერთადერთი სიმბოლე, რომელიც დღეს-დღეობით ვერ გადადგურიათ რომის ოლიმპიადის ორგანიზატორებს, ტურისტების პრობლემა.

ფრანგული გაზეთის „ეკიის“ განცხადება იმის შესახებ, რომ „ელოტის გამაჩვენების ნახეა რომში არ ელირება იმხდელ მეორე, ვიდრე ზატოკისა — ჰელსინგში“, შეიძლება ცოტადიანე იმედებს უნერგავდეს ოლიმპიადის მავურ-რეგულა კონდიტებს, მაგრამ ეს არ სწევეს ყველა საკითხის ადგოლა შესაძლებელია, რომ ტურისტები დაიუნ შემდეგ გავფხვად:

1. ვისაც ექნება ბილეთი და არ ექნება ღამის გასათევი ადგილი.
2. ვისაც ექნება ღამის გასათევი ადგილი და არ ექნება ბილეთი.
3. ვისაც არც ერთი ექნება და არც მეორე.
4. ვისაც ერთიც ექნება და მეორეც (იშვიათი გამონაკლისები).

ბილეთების მხოლოდ ნახევარი გაიყიდება იტალიაში, დანარჩენებს გაასადებენ სხვადასხვა ქვეყანაში აკრედიტრებულ საგანგებო სააგენტოები. ბილეთის მაჰიადანი მხოლოდ იმ ტურისტს, ვინც დაარწმუნებს სააგენტოს, რომ მას აქვს ღამის გასათევი ადგილი რომში. და კიდევ ერთი დეტალი: რომის ქუჩების ტრანსპორტით გადატვირთვის თავიდან ასწორებულად ყოველმა ტურისტმა თავისი ავტომანქანა ქალაქგარეთ უნდა დასტოვოს.

შეფურთვება ინალისის სპორტულ წინაშე

ინალისში ინგლისელმა მოცურავე ქალმა, მელბორნის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონმა ჯული გრინჰეიმმა თამაშობის განცხადება ერთ-ერთი კინოფირმის და აპირებს მხატვრულ ფილმში მონაწილეობას. „თეთრი ოლიმპიადის“ გმირის, ტონი ზაილერის მაგალითი კარგად ახსოვთ ინგლისელებს. ეს სპორტსმენი დისკვალიფიცირებულია და უღებდა აფრა აქვს მოყვარულთა შეგებებაში მონაწილეობისა, რადგან სპორტ მან პირადი შემოსავლის წყაროდ გამოიყენა, მონაწილეობა მიიღო კინოფილმში, როგორც მეტოქეობაში. ამიტომ ინგლისის სპორტის მსყვედურებმა წინაწარმი ზომები მიიღეს: კინოსურათის ანონსში არ ექნება აღნიშნული ჯული გრინჰეიმის სპორტული ტიტულები. ეს მსმენიერი ქალი არ იტყვავებს „ეკრანზე“ და საბანაო კოსტუმითაც ყვერ ტენელება კინოობიექტებს.

მთარგმნელი და... მოდა

საზღვარგარეთული სპორტული დღევანდების მომსახურებისათვის სავანებულ შეჩურთული და უკვე ენახდება 100 მთარგმნელი გოგონა. კურსების ხელმძღვანელებმა იცინან, რომ ნაწილი მთარგმნელი ვაჟიბებდა ოლიმპიადის და-

გ ა ხ წ ი რ ე ბ ა . ეურნალ „დროისი“ № 4-ში 14 გვ. მოთავსებული წიგრილის (სურნელზეაიანი ბუტა“) პირველი წინადადება უნდა იკითხოხოდეს ასე: „გვარტირადან ჩრდილოეთ სივანდის 1 გრადუსულ ვიწროფხვით“.

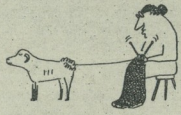
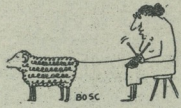
წებამდე და აღარ მოისურვებს მუშაობას. სწორედ ამიტომ შეაჩვენა სკოლაზე შეტყუებული კანდიდატი. მაგრამ შიშაირი სასრუნავის — ენისი მუსტელის გარდა — ვაგონის კიდევ ერთი საკითხი აუწყებთ, აქედანვე საჩირო კაბებისა და კატსტების შეყვება, მაგრამ რა ქანა, რაკ მხოლოდ დღეობისა უწყის, როგორი იქნება 1960 წლის მოდელი.

805 ბანათის ჩირადღად

დამკვირვებელი ტრადიციის თანახმად რომის მთავრ დღეობულ-ცეცხლი იტალიელმა უნდა მიიღოსნა რომჩდევ უკვე შეწყვიტულა ჩირადღის ახალი კატსტუქცია. მაგრამ წინა დღეობის დღეს მხოლოდ ერთ ვის დანსრე ბიკტი და მისკერ რომის ოლიმპიკ კოკინის დაწვობის უფლება. 1932 წლის ოლიმპიადის ჩემპიონის იტალიელი ლეოჩე ბეკელის კანდიდატურა მოიხანს, რადგან გადაწყვეტილის, ცეცხლი ქაშა დაანთის. გადაწყვეტეს, აგრეთვე, რომ ეს ქალი... არ იქნება იტალიის პოპულარული კინოვარსკვლავი სიფა ლორენი.

პირველი რამბონის

რომის ოლიმპიურ სტადიონზე უკვე შესვდა პირველი რამბონები, რომელსაც უნდა გამოეცემა ექრანისებულ მონსტრებში უზრუნველყოფის დონე. იმისათვის, რომ ვაგით დროის რა მონაკვეთში ეცოდინება 1000 ექრანისტის რომელიც სპორტული შედეგის წერილობრივად, ვიცი, ფინალური გაზიბების შედეგად 100 მეტრზე, მისცეს სტადიონი. ამუშავდენენ მსახერ, შედგენენ, პრესტიჟურის თანამშრომლები. და 1000 კრიტიკულდებრივ მხად იყო მონიშნად ხუთმანკვარი წუთის შემდეგ.

გ ა რ ე კ ა ნ ი ს პ ი რ ე ვ ე დ ე რ ე გ : გ ა ფ ო ლ ე .
ფერად ფოტო გ. რაზმაისა
შეოთხ ვეერ დ'ე: ცხების გადაყვანა.
ფერად ფოტო გ. სპირნივისა

რედაქტორი გრ. აბაშიძე | სარედაქციო კოლეგია: ი. ვიგინიშვილი, ხ. დურმიშიძე, მ. სააკაშვილი, პ.გ. მღვინეი ნ. ჩაჩავა | მ. ტაბალა, ი. ციციშვილი, რ. ჩხეიძე, უ. ჯგუფარიძე

სამ. კვ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობა | მხატვარი-რედაქტორი ზ. ლევაია | ტექნიკატორი დ. სვიდაშვილი

რედაქციის მისამართი: თბილისი, რუსთაველის პრ. № 42, IV სართ. | ტელ. — რედაქციის და მ/გ, მღვინის — 3-52-69, განყოფილებების — 3-95-38

რედაქციის მისამართი: თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამზ. 100 | მთარგმნელი გოგონა. კურსების ხელმძღვანელებმა იცინან, რომ ნაწილი მთარგმნელი ვაჟიბებდა ოლიმპიადის და-

საბჭოთაო მთარგმნელი ვაჟიბებდა ოლიმპიადის და-

გ ა ხ წ ი რ ე ბ ა . ეურნალ „დროისი“ № 4-ში 14 გვ. მოთავსებული წიგრილის (სურნელზეაიანი ბუტა“) პირველი წინადადება უნდა იკითხოხოდეს ასე: „გვარტირადან ჩრდილოეთ სივანდის 1 გრადუსულ ვიწროფხვით“.

გ ა რ ე კ ა ნ ი ს პ ი რ ე ვ ე დ ე რ ე გ : გ ა ფ ო ლ ე .
ფერად ფოტო გ. რაზმაისა
შეოთხ ვეერ დ'ე: ცხების გადაყვანა.
ფერად ფოტო გ. სპირნივისა

გ ა ხ წ ი რ ე ბ ა . ეურნალ „დროისი“ № 4-ში 14 გვ. მოთავსებული წიგრილის (სურნელზეაიანი ბუტა“) პირველი წინადადება უნდა იკითხოხოდეს ასე: „გვარტირადან ჩრდილოეთ სივანდის 1 გრადუსულ ვიწროფხვით“.

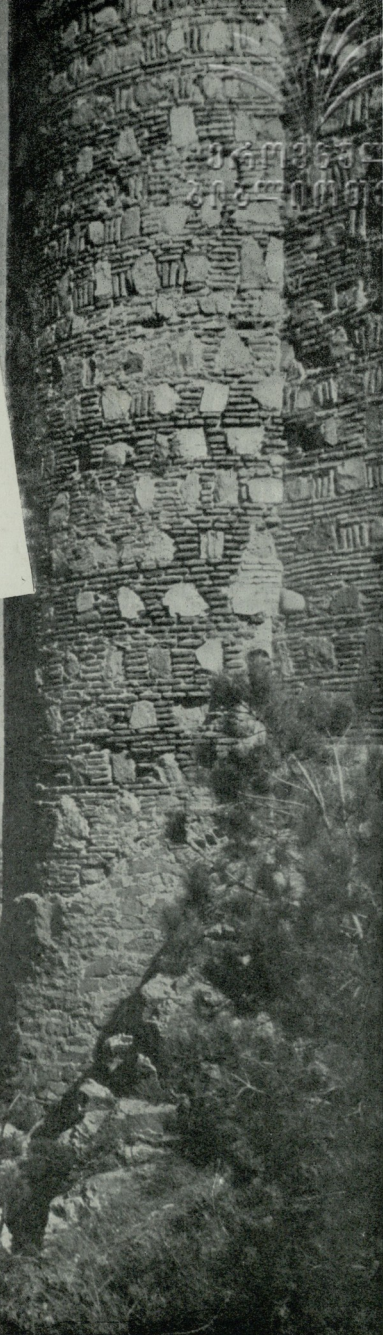
გ ა რ ე კ ა ნ ი ს პ ი რ ე ვ ე დ ე რ ე გ : გ ა ფ ო ლ ე .
ფერად ფოტო გ. რაზმაისა
შეოთხ ვეერ დ'ე: ცხების გადაყვანა.
ფერად ფოტო გ. სპირნივისა

ნაწილი ხეობის

მან ბევრჯერ ზგრძნო გაქრობის შიში...
მას ფეხქვეშ ბევრჯერ ჩაუტყდა ხიდი...
ახლა შენ დგახარ ნანგრევების ჩრდილში
და უცქერ ქალაქს ჩრდილივით მშვიდი.

დღეს შენ ხარ და დღეს შენი ბრალის,
რაც შეემთხვევა, კარგიც და ცუდიც.
არცერთი წუთით, მე გთხოვ ძალიან,
არ დაიფრუო არცერთი წუთით.

ოთარ ჭილაძე

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

